CALVINIST CONTACT

DUTCH-CANADIAN CHRISTIAN WEEKLY

"And I will put enmity between thy seed and her seed; it shall bruise thy head."
Gen. 3 : 15

NOVEMBER 18th 1960 - No. 470 - 12 PAGES • P.O. BOX 312, ST. B. HAMILTON, ONT.

16th year of publication
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa, Ontario.

EEN PRESIDENT GEKOZEN

Bernard Zijlstra

Kennedy heeft gewonnen! Het spande er om, maar hij wordt de nieuwe President.

Het is niet gemakkelijk om precies uit te leggen welke factoren de grootste rol speelden in de overwinning van de Democratische Partij. Ten eerste is er het feit dat Johnson, de kandidaat voor Vice-President, een grote invloed in het Zuiden had, zodat de anti-katholieke stem daar niet al te groot was. Ook had Nixon niet dezelfde invloed op de Negers als Eisenhower. En dan had Kennedy een geweldige steun van de vakbonden. Ik geloof dat overal waar de *Labour Unions* achter een kandidaat stonden hij gekozen werd.

En dan, in plaats van tegen heeft Kennedy's geloof voor hem gewerkt. Want in de grote steden, zoals Chicago, Philadelphia, Boston en New York, waar veel Katholieken wonen, behaalde hij een grote meerderheid. En juist dit bracht hem over de sloot. Zijn geloof werkte ook tegen hem. En daarom was zijn uiteindelijke meerderheid over Nixon maar zo klein. Maar het was toch nog juist groot genoeg om te winnen.

KATHOLIEK PRESIDENT

Dus Amerika krijgt haar *eerste* Katholieke President. Op zichzelf genomen is dit goed. Want ondanks het feit dat Amerika een democratisch land is was het tot nu toe onmogelijk om iemand uit deze minderheid als President te kiezen. Gelukkig is hier nu een eind aan gekomen. In een democratie moeten vooral de groepen die een *minderheid* uitmaken *gelijke* rechten hebben. Amerika heeft nu weer bewezen dat de echt vrijheidslievende elementen uit de volksgeest nog niet dood zijn. Een volgende stap in de goede richting ligt nu in het verkrijgen van de zelfde kans voor de Amerikaanse Neger.

JOHN F. KENNEDY

☆

Ik wil hiermee niet zeggen dat de Katholieken nu altijd maar als "goeie vrindjes" beschouwd moeten worden. Neen, er moet altijd een gezond debat tussen de Katholieken en de Protestanten zijn. Maar die strijd moet op de juiste manier gestreden worden. B.v. zoals prof. Berkouwer dat heeft gedaan op het terrein van het dogma in zijn prachtig boek *Het Conflict met Rome*, of als prof. Dooyeweerd in zijn diepgaande beschouwing over wijsbegeerte en sociale theorie in zijn *Vernieuwing en Bezinning*. En voor die strijd kunnen we best nog een boek gebruiken over de Roomse visie van kerk en staat, en politiek en geloof. En dan moeten er ook harde noten gekraakt worden, want de Roomse hierarchie heeft bitter weinig waardering voor de kerkelijke souvereiniteit *in eigen kring*.

Maar die strijd moet niet betekenen dat een Katholiek geen kans heeft om President van Amerika te worden. En daarom zijn we blij dat in deze verkiezing de democratie het heeft gewonnen. En verder, deze verkiezing zou eigenlijk het gehele Amerikaanse Protestantisme moeten wakker schudden voor het besef dat zijzelf met *positief Christelijke beginselen* voor de dag moet komen op het terrein van staat en politiek. Want *dat* is nu aan de orde, meer dan ooit te voren!

KENNEDY'S PROGRAM

Waarom? Omdat Kennedy met het *politiek program van de Democratische partij komt*. Nu is het wel zo dat een politicus nooit zijn beloften helemaal nakomt, en Kennedy zal wel geen uitzondering zijn. Maar dit program, dat op zijn advies door de Democratic Convention is aangenomen, geeft toch wel enige hoofdlijnen van zijn plannen.

Dit Program heeft de titel "*The Rights of Man*," de Rechten van de Mens. Deze leus is niet nieuw, maar is bekend sinds de tijd van de Amerikaanse en Franse Revoluties (1776 en 1789). Toen ging het vnl. om de zgn. "politieke rechten," rechten op vrijheid en gelijkheid, rechten op een bestaan zonder tyrannie van de staat. Voor een Christen zijn deze rechten gegrond in de Goddelijke Wereld (-rechts) orde. In de moderne wereld hebben ze een revolutionaire basis. Dat werd heel duidelijk gezegd door de redacteuren van het vooraanstaand Amerikaans tijdschrift *Fortune*, toe, zij schreven dat Amerika het land is van de "permanent Revolution," de voortdurende revolutie. van de menselijke persoon tegen elke vorm van dwingelandij, tegen elke vorm van aardsche macht (geestelijk, staatkundig of economisch) die probeert de mens te regeren zonder toestemming van zijn individuele wil" (*Fortune*, Febr. 1951, p. 68).

Deze Revolutie is eigenlijk het hart van de Amerikaanse democratie. *Maar daar komt nu verandering in.* Wij zijn nu op weg van een politieke democratie naar een *economische democratie*. Het Program van de Democratische Partij is daar een bewijs van. Want wanneer dit Program ons vertelt wat mensenrechten zijn dan gaat het niet zozeer over de **vrijheid van de** individu ten **opzichte van de** staatsmacht, maar wel over de rechten van de persoon op werk, een goed loon, een goed huis, medische verzorging, onderwijs, enz.

Gedurende de eerste 150 jaar van het bestaan van de Amerikaanse regering was het haar taak om de vrijheid van de persoon te bewaken. Nu wordt het haar taak om het economisch welzijn van het volk te behartigen. Het is altijd de taak van de regering om *economische onrechten* te voorkomen. Maar het Program gaat verder: de taak van de regering wordt niet alleen *groter* door de ontwikkeling van de maatschappij. Die taak wordt *veranderd*. Het wordt een *economische*.

☆

In de Goddelijke wereldorde is de regering *rechtelijk* bepaald. Dat is en blijft het kenmerk van de staatszaak *ook* in een geweldig gecompliceerde maatschappij. Op deze manier kan de vrijheid bewaard blijven. Dit bedoelen we met principiele, structurele begrenzingen van de staatstaak.

Maar zo is de politiek van de liberalen niet georienteerd. En onder de leiding van de volgende President zal Amerika verder op weg zijn naar de maatschappij van de *planning*. Niet dat zij zomaar socialistisch zal worden. Maar wel dat het persoonlijk verantwoordelijkheidsbesef (een kenmerk van een gezonde samenleving) een grote klap zal krijgen. Want de ontwikkeling naar een organizatorische maatschappij, waarin de leiding van het land vnl. in de handen komt van zakenwereld, vakblad en regering, zal nu sterk toenemen. Dit is het belang van deze verkiezing, tenminste op het terrein van de binnenlandse politiek.

Ik geloof niet dat Kennedy radicaal zal optreden, zoals zijn grote voorganger, Roosevelt dat wel eens deed. Kennedy moet voorzichtig zijn. Want het volk heeft hem geen mandaat gegeven zoals Roosevelt die met een geweldige meerderheid herkozen werd. En als Katholiek vooral zal hij veel kritiek ontvangen.

Kennedy zal ook veel goeds verrichten, vooral op internationaal terrein. Als een persoon met ontzettend veel doorzettingsvermogen kan hij de nieuwe leider worden van de vrije wereld, in het vacuum dat Eisenhower nalaat.

☆

Kennedy heeft de tongen los gemaakt. En het is te hopen dat de Protestanten hem niet langer blijven aanvallen om zijn kerkelijk geloof, maar, na diepe studie en Bijbelse orientatie, met een *Christelijk* program zullen optreden in grote politieke strijd van vandaag.

Ann Arbor, Michigan.

Duitse soldaten zijn opnieuw Frankrijk binnengetrokken maar deze invasie was vredelievend. Deze maand oefenen 2400 "Bundeswehr" soldaten in Frankrijk als een onderdeel van de NAVO strijdkrachten. Duitsland en Frankrijk zijn thans bondgenoten in NAVO-verband.

Op de foto links: twee Duitse soldaten bezoeken een oorlogskerkhof waar 30.000 Duitse soldaten uit de eerste wereldoorlog begraven liggen. Rechts: een jonge Duitser maakt een praatje met een Franse vrouw in Sissone, die al vaker de Duitsers in haar land gezien heeft.

Dat de schapenfokkerij zo weinig populair is in Canada zal zeker niet liggen aan Mrs. Dorothy McCaw te Picton, Ont. Zij is de enige vrouwelijke deelneemster voor de schaapscheerderswedstrijd van de Royal Winter Fair, waar ze moest wedijveren met 21 mannen. Ze heeft 5 kinderen, maar drijft geheel zelfstandig een schapenfarm van 107 acre met 125 schapen. Haar kennis heeft ze voornamelijk opgedaan door lezen en navragen.

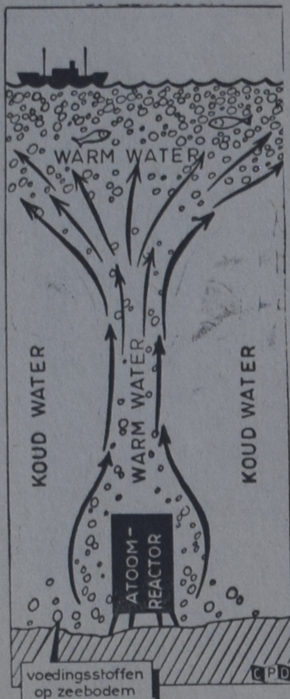
Een kacheltje voor de vissen

Het Amerikaanse Instituut voor Visserij-onderzoek bestudeert thans een plan om visgronden naar behoefte te scheppen. De zee kent n.l. verschillende gebieden waar weinig vis aanwezig is, niet omdat de vis er niet zou kunnen leven, maar omdat er niet voldoende voedingsstoffen voor de vissen aanwezig zijn. Als men nu de benodigde voedingsstoffen aan zou kunnen voeren, zou men naar behoefte visgronden kunnen creëren.

Nu is een deskundige met het idee naar voren gekomen om een atoomreactor naar behoefte op de zeebodem te plaatsen. Deze reactor kan zonder verzorging jaren werken. Van de reactor wordt slechts gevraagd, nu op de zeebodem een grote hoeveelheid warmte te produceren.

Men heeft deze warmte nodig om het water op de bodem van de zee te verwarmen. Het bodemwater is n.l. vrij koud en beweegt zich zeer traag naar de oppervlakte. Op de bodem treft men nu waardevolle voedingsmiddelen voor bepaalde vissoorten aan. De vissen zelf dringen niet tot deze grote diepte door en moeten dus a.h.w. afwachten, of het opstijgende bodemwater iets van hun gading bevat. Indien nu deze opstijging van het water te traag geschiedt of te weinig voorkomt, dan zullen in grote gebieden van de zee bepaalde vissoorten niet in hun "levensonderhoud" kunnen voorzien.

De atoomreactor is nu het tovermiddel dat zou kunnen dienen om een geleide visteelt lonend te doen zijn. Het door de reactor verwarmde bodemwater zal immers veel en veel sneller naar hoger regionen opstijgen dan het onverwarmde water onder normale omstandigheden. Deze waterstroom nu zal de voedingsmiddelen van de zeebodem mee naar de oppervlakte voeren en er zullen nieuwe visgronden kunnen ontstaan, omdat voldoende voedsel voor de vissen ter beschikking komt. Overigens is het laatste woord over het project voorlopig nog niet gesproken, want talrijke instanties, o.a. de Amerikaanse marine en hydrografische instellingen zijn van mening dat dergelijke kunstmatige warmwaterstromen van invloed zullen zijn op de grote zeestromingen.

FOR THE FARMERS:

Onze Export en Import

(Ingezonden)

Deze twee kleine woorden, Export en Import, zijn het die op het ogenblik de gedachten der economen in Canada bezig houden.

Laten wij onze ogen er niet voor sluiten, want het beeld is niet zo rooskleurig. De ouderen onder ons die de crisisjaren in Holland hebben meegemaakt weten wat de woorden betekenen.

Geen Export dat betekende vooral:

1. Voor de tuinders de met zorg verbouwde kasgroenten naar de mestvaalt.
2. Voor de weidebedrijven en melkfabrieken opslagplaatsen vol met onverkoopbare producten.
3. Voor de gemengde bedrijven de aardappels voor veevoer, de uien in de sloot.

Geen export dat betekende geen geld, maar zorg.

Maar geopende grenzen betekende: De terugkeer der glimlach; werk, arbeidsvreugde.

Wat zijn de oorzaken die de export belemmeren? Wat is export?

Ieder land, ook Canada, dat alle producten in zijn land gemaakt niet in eigen land kan plaatsen moet trachten ze aan een ander land te verkopen.

Canada heeft grote overschotten, boter, kaas, melkpoeder, graan en vlees enz..

Engeland en andere landen vooral industrielanden waren en zijn onze afnemers.

Het pas opgerichte kaasfonds in Canada dat beoogt de verworven kaasmarkt in Engeland te behouden door geldelijke steun te geven aan onze kaas export wijst er op dat er anderen zijn die er tussen willen dringen.

Wat en wie zijn onze concurrenten? Welke landen? Hier zijn ze: Nieuw Zeeland, Australië, Denemarken, Holland, enz. alle landen die zuivel overschotten hebben.

Canada heeft pas weer een Commissie naar Engeland gestuurd om de verkoop mogelijkheden te onderzoeken. Laten wij hopen met succes.

Ieder die iets te verkopen heeft moet met de prijs mee kunnen. Maar ook met de kostprijs. Als b.v. Holland en Denemarken goedkoper kunnen produceren dan vist Canada achter het net.

Een andere factor van groot belang is ook de verdere onkosten van de producten tot de plaats der bestemming.

Van groot belang is ook het steunen der boeren door de regering zodat zij de kostprijs plus redelijke winst uitbetaald krijgen. De regering vangt dan de eventuele tekorten op die ontstaan door exportverlies, die zij van haar kant weer tracht op te vangen door heffingen en invoerrechten. Hierin ligt ook voor Canada een les en een waarschuwing.

De regeringsvorm, die wij hier aantreffen met een regeringspartij en de oppositie, het kinderachtig fitten van parlementsleden en leiders op de regering; hetzij de Liberalen of Conservatieven aan de regering waren, heeft nooit de nationale zaak bevorderd maar steeds een partij sterk of zwak gemaakt.

Ik geloof als het heengaan van Mr. Diefenbaker de moeilijkheden zou oplossen hij morgen zou vertrekken. Wij moeten eerlijk zijn want wat vandaag is dat is langzaam gegroeid. Toen na de laatste wereldoorlog Europa en ook vooral Holland arm en berooid uit de chaos kwam waren het Amerika en Canada die ons van alles voorzagen want wij hadden letterlijk niets meer. En betrekkelijk snel, ja verrassend snel is Holland er bovenopgekomen.

En dit is nu een van de grootste oorzaken dat Canada moeilijkheden heeft.

De behoeftige landen van voorheen sprak Mr. Crump, President van de Canadian Railway, zijn nu veelal onze concurrenten geworden. En het niet vroeg genoeg zien dat het er eens een keer van zou kunnen komen heeft Canada voor de harde feiten gesteld.

De laatste en misschien wel de voornaamste oorzaak van onze exportmoeilijkheden is onze te hoge dollar. Die te hoge dollar heeft de import uit het buitenland schrikbarend verhoogd. Zij belemmert onze uitvoer omdat wij op de wereldmarkt niet mee kunnen. K.

BIG CONSUMERS

Risidents of Ontario are among the world's largest users of electricity. Per capita consumption exceeds 5,900 kilowatt-hours a year, higher than the average for Canada and considerably above the United States and Britain.

CALVINIST-CONTACT

DUTCH-CANADIAN CHRISTIAN WEEKLY

P.O. Box 312, Station B, Hamilton, Ont.
Phone LI 5-4636 and LI 5-4023

Calvinist-Contact is published Friday every week.
Closing date: Saturday before date of issue.
Subscription price: $ 4.00 per year.
Published by Guardian Publishing Co. Ltd., Hamilton, Ont., on behalf of the Calvinist-Contact Publishing Association.
Executive Committee: Rev. Jac. Geuzenbroek (President), Rev. A. H. Venema (Secretary), Rev. J. Van Harmelen, and D. Farenhorst.
In charge of editorial matters: D. Farenhorst.

„Laat Uw licht alzo schijnen..."

Door Rev. D. N. Habermehl

DE WERKLOOSHEID

Er gaat geen dag voorbij of wij lezen in de kranten en magazines over Canada's probleem no. 1: de Unemployment.

Er is inmiddels een conferentie gehouden van Regering, Labour, industrie en handel, te Ottawa. Er was geen enkele reden, om van deze conferentie veel te verwachten; en zo is het dan ook wel uitgekomen.

Elke organisatie kwam met voorstellen, die haar pasten, maar niet aan de andere organisaties. Er bleek weinig genegenheid te zijn, om dit nationale probleem op een nationale wijze te zien en op te lossen. Vooral de Minister van Arbeid, Mr. Starr, heeft zich daarover na de conferentie ernstig beklaagd. En laat nu de regering maar eens krachtig optreden.

De grootste problemen, waar deze Regering mee te maken heeft gekregen, zijn nu wel deze drie: 1. Wat te doen voor de 500.000 werklozen (voor 9/10 deel mannen), die in de komende winter worden verwacht; 2. Welke maatregelen te treffen teneinde werkgelegenheid te verzekeren voor de snel groeiende arbeidsmarkt in Canada; enkele oorzaken van deze groei: a. de "oorlogsbabies" melden zich; b. steeds meer gehuwde vrouwen gaan fabriekswerk doen; c. immigratie; d. door automatisering is het aantal beschikbare jobs verminderd. 3. Wat kan gedaan worden tot beperking van de bestedingen in het buitenland.

Het is nu zo, dat Canada, gerekend over de laatste vier jaren, aan het buitenland vijf billioen dollar meer verschuldigd is dan het buitenland aan Canada. Met deze kwestie hangt samen de omstandigheid, dat zo'n groot deel van de Canadese industrie en handel in buitenlandse handen is; dat betekent: de winst, waar onze mensen voor werken, gaat naar het buitenland.

Mr. Diefenbaker heeft zich de woede van de Labour op de hals gehaald, door ergens te zeggen: "We cannot achieve (trade expansion) if we price ourselves out of the markets of the world because of unreasonable demands from any quarter." Me dunkt, een verstandig woord, dat door geen redelijk mens kan worden aangevochten. Labour-instanties zijn echter van oordeel, dat beter-betaalde Canadese werknemers de prijzen niet hoger maken, omdat zij meer efficient werken. Waar die efficientie dan in bestaat vraag ik me af, wanneer ik Mr. R. W. Todgham, President van de Chrysler Corporation of Canada Ltd. hoor zeggen: "In Chrysler's Simca Plant in France 30,000 workers produce 2,500 motor vehicles each day. To match this production at Windsor, Chrysler would need about 60,000 men."

Het probleem, dat Mr. Diefenbaker aanroerde, wordt ook genoemd door William Beveridge in zijn "Full employment in a free society", waarin hij o.m. zegt: In a full employment economy great responsibility continues to rest with the trade unions and employers' associations. This responsibility can only be discharged properly if every wage bargain is considered in the light of the economy as a whole (overgenomen uit The Voice, orgaan van de C.T.U.C.).

In één opzicht kunnen wij zelf wel iets doen aan het probleem van de werkloosheid in Canada; dat is: zorgen voor een goede beroeps-opleiding.

De situatie is in Canada zo, dat men voor dertig percent van het

SOCIAAL LEVEN

aantal beschikbare jobs geen bepaalde beroeps-scholing nodig heeft. Het ongeluk is echter, dat zeventig percent van het aantal beschikbare arbeidskrachten ongeschoold is. Dat dus zeventig mensen elkaar verdringen om een van de dertig voor hen beschikbare jobs te krijgen. En aan de andere kant zijn er zeventig jobs beschikbaar, waarvoor een bepaalde beroepsopleiding nodig is, en waar de dertig mensen, die aan die opleiding voldoen, met hun handen in het haar zitten vanwege het gebrek aan arbeidskrachten. Hier zijn veertig plaatsen open op elke honderd. En niemand uit Canada meldt zich aan; en daarom tracht men hier maar krachten te werven uit het buitenland, door immigratie.

Hier komt nog iets bij. De automatisering gaat door; geen mens en geen organisatie, die die kan tegenhouden, d.w.z.: er zal steeds meer behoefte zijn aan geschoold personeel, en steeds minder aan ongeschoolde krachten. Iemand heeft laatst gezegd: "In 15 or 20 years there will be no place for the unskilled worker in Canada".

Zoals wij het al zo vaak geschreven hebben: de jongen, die nu de school verlaat, zodra dat volgens de Wet mag, is de blijvende werkloze van morgen. En als die jongen de consequenties van zijn doen niet inziet, zijn de ouders dan niet geroepen om hem een beroepsopleiding te doen volgen? En daarnaast: ouders mogen zich wel honderd keer bedenken, wanneer zij hun kinderen van school nemen aan het eind van de Grade School, omdat zij mee moeten helpen om te verdienen. Wanneer die kinderen later niet meer voor werk in aanmerking komen hier, met alle materiële en geestelijke ellenden van dien, dan is dat mede de schuld van die ouders.

Nu is echter juist die Beroepsopleiding in Canada een probleem. Waar gelukkig door de Regering aan gedokterd wordt; maar dat bij lange na nog niet behoorlijk is opgelost. Ook in dit opzicht staat Canada nog maar heel in het begin.

Het is niet zonder nut om in dit verband een gedeelte aan U door te geven van de Labour Day Message van Mr. Starr, Minister van Arbeid:

"The greater use of machines and of our technological improvements has tended to increase the proportion of professional, technical and skilled occupations as compared with unskilled and semi-skilled occupations. The latter groups now represent only 30% of the jobs in the economy and this trend has been accelerating in recent years.

When this is considered in the light of the following facts — that the high birth rate of the forties will mean record breaking numbers of young people coming into the labour force during the next few years; that two out of three of our young people are leaving school before obtaining their junior matriculation, thereby restricting themselves to a large extent to competing for the diminishing supply of unskilled and semi-skilled jobs, and that relatively few Canadian employers have well-developed training programmes to further train youth entering the labour force — we see a problem of serious proportions facing Canada.

No single group can solve these complex problems since the solutions involve, not only commercial and industrial forces, but basic social attitudes. Just recently another positive step was taken to stimulate increased training of workers who need such training in order to take advantage of the wider employment opportunities for skilled people.

In past years the government has offered to share equally with the provinces in the costs of training unemployed persons for occupations in which they could find greater employment.

A little over a month ago we put forward proposals to the provinces which would increase the Federal share of the cost of this training to 75%. It is my hope that, with this extra assistance, the provinces will be able to offer training to many more of the workers who must have skills if they are to find and keep regular employment.

Governments at all levels can do a great deal to ensure that classroom training and educational facilities are available and are related to the needs of the future both for youth and for adults, but training in industry must be increased and improved if we are to offer Canadian workers the necessary encouragement and opportunity to reap the benefits of a growing Canada. Here the two great industrial partners — unions and management — can play major roles.

But there is also an important role which we as individuals — parents and community-leaders — can play. We must do everything we can to persuade our young people to remain at school and get as much training and education as possible. We must point out to them how essential this is, not only today, when employers are forced to demand higher and higher educational standards because of the increasing complexity of industrial processes, but also tomorrow, when workers will face even more remarkable changes in occupations and the pattern of employment and will need the flexibility which results from a sound educational background."

Bedrijfsongevallen U.S.A. 1959.

In 1959 werden in de Verenigde Staten bijna twee millioen werkers (1.970.000) door een bedrijfsongeval voor kortere of langere tijd arbeidsongeschikt. Bijna 13,800 ongevallen hadden de dood ten gevolge; ruim 84,000 ongevallen veroorzaakten blijvende invaliditeit.

De vloek, zoals die door de zonde in het werk gekomen is, valt hier wel heel duidelijk te zien.

Do Canadian Workers have Freedom of Association?

THE GUIDE (Orgaan van de CLAC) publiceerde in haar October- en Novembernummer twee zeer lezenswaardige artikelen van G. V(ander Zande?) over bovenstaand onderwerp.

"Challenge and Response", een in druk verschenen rede van mr. Bernard Zijlstra, werd ons ter bespreking toegezonden; we hopen er in een volgend nummer een paar regelen aan te wijden.

MEER WERK VOOR AVRO?

Er is kans op een nieuw contract voor de bouw van vliegtuigen bij de enorme "slapende" vliegtuigfabrieken van Avro Aircraft Ltd. te Malton, Ont. Dit zou een spoedige verbetering op de arbeidsmarkt kunnen betekenen. Vermoedelijk betreft het de bouw van de CL. 44, die hier is afgebeeld.

ON YOUR WAY

DIFFICULT BUT NECESSARY

I have learned . . . to be content

Philippians 4:11.

Even Paul had his ups and downs.

Even Paul? Rather because he *was* the man he was — conscious that he was called to be a witness among the Gentiles. Determined he was to fulfill his calling against all opposition of men, and the dangers, hardships and inconveniences of primitive travel.

These very words on contentment were written under circumstances that would have discouraged a less devoted believer. The situation was about as hopeless as is imaginable. Paul was in prison! If the present was unpleasant, to say the least, the future must have seem dark indeed. Nevertheless this man can write about being content, of being satisfied, of finding rest for his soul.

It is one thing, as many a child of God has discovered, to talk about being satisfied when there is daily employment, health among the members of one's family, in other words, when the days are filled with sunshine; but when father has to go home with the sad news that he is now an unemployed man, or sudden misfortune strikes in the form of an accident, severe illness or even death, then it is more in keeping with our nature to exclaim with Jacob, "All these things are against me".

This feeling of being at ease under all circumstances, both of plenty and of want, did not come to Paul in a moment of time. He testifies that it was a lesson he had to learn, and evidently, it took some time, perhaps years.

But how does one learn such a lesson?

Well, experience itself is a great teacher. Provided one knows how to interpret the dealings of God with us on our way. Paul must have learned how usuless it is to worry and fret when things seem to go wrong. So, when friends did not supply him with the necessities of life, he was content to work at his trade, and when this could not be done (as when he was confined in prison), he was content, not just to make the best of a bad situation, but to trust in his heavenly Father.

Right here we must find the secret of true contentment. Not in a stoic indifference, or in cold submission to the inevitable, but in a childlike submission to the will of our heavenly Father, Who causes all things to work together for good, when it concerns his own child.

The ground of our contentment in whatsoever state it be — of abundance or of want — must be, like that of Paul, in Christ. We, too, must be able to say, "I can do all things through Christ which strengtheneth me".

B. Bruxvoort

INGEZONDEN:

Good Books are Good Friends

Dear Editor;

The recent article by Rev. VanderMeer on the reading of good books caught my attention. As a parent and Christian school-teacher I have been trying to promote this idea for many years.

My intension is not to comment on what Rev. Vander Meer has so ably said, but rather to reply to G. Wagenaar's question: Where do we get them? To get *good* books at a *decent* price is a question that faces many an interested parent today.

I believe that the "pocket book" or "paper-back" which has been flooding the book market in recent years is an answer to this problem. Many of these books are available for as low as a quarter. Most of them are less than a dollar. Many people hesitate to buy them because they do not look as nice or last as long as hard-cover books. This is certainly true, especially for those who want to "build" a library for themselves. However, to many people the idea of reading these books is more important than stacking them on the shelves to be admired. To these people the pocket-book edition is the answer. I would add that purchasing such books would allow everyone in the family to have his or her own personal library. Finally, in spite of what these books look like at first glance with just a little care these books will last as long as many hard-cover books.

Besides the hundreds of good titles in the pocket-book form, there are many hard cover books available in the decent price range. Our Christian publishing companies are aware of this and have been producing some good books of late. The Valor Series put out by Baker Book House and the Jungle Doctor Series published by the Eerdmans Publishing Company are excellent books for children and cost less than $2.

You might also visit a used book store in your community which offers "used" books for sale. I have visited some of these stores and found books in excellent condition for a very small amount of money.

Sincerely,

Peter S. Uitvlugt

A benevolent man should allow a few faults in himself, to keep his friends in countenance.

Benjamin Franklin

Het Overschot

IMMIGRANTEN-MIJMERINGEN

Het huisbezoek-seizoen is weer begonnen. Op mijn lijstje staan zeven-en-dertig gezinnen, die ambtelijk bezocht moeten worden door Streep en mij.

Streep is mijn metgezel dit jaar. Hij is een robuuste farmer, die in Holland veekoopman was. Als herinnering aan zijn Hollandse loopbaan draagt Streep altijd een grote pet en is hij meestal gewapend met een wandelstok. Zo heeft ieder mens zijn eigenaardigheden.

Een beste kerel, die Streep; rechtschapen en recht op de man af. Hij heeft al heel wat meegemaakt: in Holland stierf zijn eerste vrouw en twee jaar geleden zijn tweede. Toen ze pas in Canada waren, verloren ze hun enige dochter in een auto-ongeluk. Streep heeft dit alles als kind van Vader verwerkt. Hij is opstandig geweest, maar heeft de hand van Vader niet geweigerd.

De tweede avond, dat we samen op stap gingen, hadden we een zeer merkwaardig bezoek. Het was bij de familie Riethoorn. Die wonen nogal een eindje van de stad, maar in dit deel van Canada geldt de boerenwijsheid: hoe verder van de stad, hoe beter de farm.

Het huisgezin, bestaande uit vader, moeder, zoon en dochter, was klaar met melken en voeren en zat rondom de grote tafel ons afwachtend aan te staren.

Het gesprek had een vlot verloop, hetgeen vooral te danken was aan de grote vrijmoedigheid en ambtelijke ervaring van Streep. Alleen had ik er aanvankelijk hinder van, dat Riethoorn telkens zo hol zat te lachen. Dat klonk zeer onsnugger. Bijna iedere zin, die hij sprak, besloot hij met een luid: — Ho, ho, ho! Niemand lachte mee, maar dat scheen de lachende broeder ook geenszins te verwachten. Misschien waren het zenuwen of zo. Al spoedig ontdekte ik, dat er systeem in de lach van Riethoorn zat. Wekte iets zijn misnoegen op, dan was het "Ho, ho", terwijl drie "Ho's" aangaven, dat de persoon in kwestie iets aardig vond, het met iets eens was of met zichzelf tevreden was.

Het had er alle schijn van, dat we in de kerkeraad zouden kunnen rapporteren: een goed bezoek.

Op de kinderen was niets aan te merken. Zoonlief ging geregeld naar catechisatie en zou volgend voorjaar belijdenis doen en was voorts een farmer in hart en nieren. De dochter des huizes was eveneens getrouw in alles en had haar jongedameshart verpand aan de 4 H-club, waarvoor zij een koebeest opfokte in de hoop eerste prijzen te behalen.

Vooral over dit onderwerp praatte de familie graag, hetgeen natuurlijk ook koren op Streep's molen was. Als wijs ouderling ging hij echter niet teveel op de landbouwrubriek in. Wel vroeg hij belangstellend, of de Riethoorn's ook zo'n goede oogst hadden gehad dit jaar.

Nu, dat hadden ze zeker! (Ho, ho, ho!)

Enthousiast begon de farmer te spreken over gewassen en prijzen, doch Streep gaf een streep door de rekening met de nuchtere vraag:

— En zijn jullie nou dankbaar, en toon je dat aan de Here en Zijn dienst?

Het plotselinge stilzwijgen gaf aan, dat we thans glad ijs hadden betreden, en zulks, terwijl de schaatsen niet goed vast zaten. Met name Riethoorn reed een scheve schaats.

— Ho, ho (vertaling: — Wat is me dat nu voor gezanik!), begon de heer des huizes aarzelend, — je kunt op een heleboel manieren laten zien, dat je dankbaar bent. Maar als je bedoelt de vaste bijdragen aan de kerk, daar doen we niet aan mee. Daar zijn we teuge. We geven, wat we kunnen, en niemand heeft er wat mee nodig, hoeveel het is. Ze zitten ons hier in Canada altijd aan de kop te zeuren om geld, ho, ho! De kerk heeft nooit genoeg, de school heeft tekorten en zo ga je maar door. Vroeger in Holland zaten ze nooit achter ons aan om de centen; ho, ho, ho! Daar moet verandering in komen!

Uit deze plotseling uitbarsting begrepen we wel, dat broeder Riethoorn danig last van zijn geweten had.

Enigszins in het nauw gebracht door onze opmerkingen over het voorrecht en de verantwoordelijkheid van ons rentmeesterschap, begon de broeder de volgende stelregel te verdedigen:

— Als ik wat over heb, dan is het voor de kerk. Maar op een bedrijf komt zoveel kijken, dat we nooit wat over hebben. Daar weet jij niks van, Dof, als timmerman zijnde, maar zeg jij nou zelver es, Streep, hou je op de farm ooit wat over?

— Wis en waarachtig wel, antwoordde Streep.

De familie keek hem aan, alsof hij verraad had gepleegd aan het gilde der boeren, en Riethoorn hernam: — Nou, hier niet. Je hebt telkens meer vee nodig, en al die machinerieën hebben ook het eeuwige leven niet.

Als God wil, dat ik bijdraag voor de kerk, zal Hij er voor zorgen, dat ik wat over heb. Maar we hebben geen overschot. We mogen niet klagen, maar we hebben altijd net genoeg voor de koeien en de varkens en onszelf.

Wel, dit was ook een zienswijze, ofschoon geen juiste! Wat kun je al niet wat opdoen, als je op huisbezoek gaat!

Streep wees er op, hoe vreselijk het is, wanneer we alleen het overschot aan de Here geven — dat we geen kerk, dat we niets zouden hebben, als allen zo dachten — dat er misschien meer dieven buiten dan in de gevangenis zaten, en dat het niet anders dan ordinaire diefstal was, wanneer we de Here het Zijne onthielden — en dat je niet echt gelukkig kon leven, als je altijd je geweten in slaap moest sussen, en altijd — net als de beesten — alleen wilde ontvangen en niet wilde geven....

Ja, Streep wond er geen doekjes om en ik zag, dat zijn woorden indruk maakten.

— Ja, mensen, zuchtte Riethoorn slechts, we binne in zonde ontvangen en geboren, ho, ho....

Het huisbezoek eindigde niet zo schoon als het begonnen was. De familie was wat stil en teruggetrokken, toen we de woning verlieten. Dit nam niet weg, dat Riethoorn ons toch uitnodigde, om nog even mee te gaan, om het vee te bezien. Daar had Streep wel zin in, en dus betraden we de grote schuren van de boerderij. Ik zag zo'n veertig achtersten van koeien, die allemaal precies op elkaar leken, en ik kom me beslist niet begrijpen, hoe je daar verrukt en enthousiast bij kunt staan. Maar farmersbloed liep nu eenmaal niet door mijn aderen. Dus hield ik me maar bescheiden achteraf.

— Wat doe jij nu met twee stieren? hoorde ik Streep verwonderd vragen.

Een brede uiteenzetting volgde.

— Je hebt er dus een over, zei Streep, — dat is je overschot, Riethoorn. Vort, naar de markt ermee! Dat is er een voor de kerk.

— Ho, ho, lachte de eigenaar onzeker.

We liepen langs de welgevulde varkenshokken.

Man, jij kunt er binnenkort heel wat leveren! riep Streep; — zoveel varkens heb je ook niet nodig voor je bedrijf. Hier, deze twee zijn over. Vort, ook naar de markt! Overschot, voor de Here!

Met zijn wandelstok gaf hij een ferme tik op twee welgebouwde varkens, die verontwaardigd opkeken naar de welsprekende ouderling.

— Nou, bedankt voor het bezoek, ho, ho! sprak Riethoorn bedrukt, toen we in de car stapten....

Het slot van het verhaal speelde zich af op straat voor de pastorie. Dat ging zo:

De dag na het huisbezoek stopte een veetruck voor de woning van de dominee. Riethoorn stapte uit, belde aan en vroeg de predikant te spreken.

— Dominee, zei Riethoorn, — ik heb niet veel tied, ik moet naar de markt, maar ik wilde even wat vragen: Als Streep en Dof op kerkeraad rapporteren over het huisbezoek bij ons, wil U dan wel vertellen, dat Cornelis Riethoorn ook wat voor de kerk doet? Ik heb de bijdragen bij me.

De dominee, die er niets van begreep, volgde Riethoorn naar de truck. Hij klom op een der assen en wierp van boven af een blik in de wagen. Voorin bevond zich een brede stier, die welwillend knipoogde naar het hoofd des pastors daar boven hem. Achter het middenschot hadden twee volgroeide varkens het zich gemakkelijk gemaakt.

— Ik ben bekeerd, dominee, zei Riethoorn ernstig; — zo kon het toch ook niet langer. Dit zijn wat kerkelijke bijdragen. Ho, ho, ho!

Hij kreeg warempel tranen in zijn ogen, en omdat hij toch — wel hier en ginder — geen snotjongen was, die zomaar griende, snoof hij diep en grondig en nam haastig plaats achter het stuur van de truck.

Met open mond keek de dominee de veetruck na.

's Avonds belde hij me op. Hij moest het verslag horen van het huisbezoek, waarna hij zelf rapporteerde over het veebezoek.

Toen ik de haak weer ophing, sprak ik blij en dankbaar:

— Drie Ho's voor Riethoorn!

Arie.

"FESTIVAL OF HOPE"

Commemorating the 50th Anniversary of Pine Rest Christian Hospital.

MASS MEETING Friday Nov. 18th at 8 o'clock in the Second Chr. Ref. Church of Toronto, 265 Albion Rd., Rexdale.

Speaker: Rev. P. ELDERSVELD of the "Back to God Hour". Inaugural showing of "HELPING HANDS", a motion picture on the great work of Christian mercy.

YOU ARE URGED TO ATTEND!

Women's Page

Editor: Mrs. A. Wagenaar
6 Victoria St., Blenheim, Ont.

Medische Wenken

De mening, dat het gevaarlijk zou zijn een slaapwandelaar wakker te maken, schijnt onjuist te zijn volgens inlichtingen van de Health League of Canada. Algemeen werd aangenomen, dat een ontwakende slaapwandelaar gevaar loopt een ernstige geestelijke schok te krijgen, maar deskundigen beweren nu, dat het gevaar groter is, dat een slaapwandelaar zich bezeert terwijl hij loopt te slaapwandelen dan dat hij een schok krijgt als hij wakker gemaakt wordt.

Onderzoekingen hebben tevens een ander bijgeloof ontmaskerd, nl. dat slaapwandelaars tot bijzondere dingen in staat zouden zijn die ze niet kunnen doen als ze wakker zijn, zoals het wandelen in dakgoten en over balconleuningen enz. Het is gebleken, dat vele malen slaapwandelaars van de trap vallen, tegen meubelen aanlopen of over een matje komen te vallen.

Als U een slaapwandelaar(ster) bent, probeer dan maar niet Uzelf van die gewoonte te genezen door Uzelf aan het bed vast te binden of iets op te zetten, waardoor U zou worden verhinderd in de nacht aan de wandel te gaan. Uw onderbewustzijn onthoudt die dingen precies en het is best mogelijk, dat U in de slaap Uw eigen uitvindingen ongedaan maakt teneinde de gebruikelijke nachtelijke wandeling te kunnen maken.

Van de American Medical Association komt het bericht, dat brandwonden het beste behandeld kunen worden met ijswater. Dr. Alex G. Shulman, een dokter in Los Angeles is na verscheidene proefnemingen tot deze conclusie gekomen. Hij schrijft voor dat wanneer men zich gebrand heeft, de gebrande plek ondergedompeld wordt in ijskoud leidingwater met blokjes ijs en een ontsmettingsmiddel, hexachlorophene. Als onderdompeling van de gebrande plek niet mogelijk is, kan men gebruik maken van handdoeken in ijskoud water gedompeld.

Dr. Shulman zei dat bij verschillende behandelingen alle patienten die eerst met ijswater waren behandeld er beter aan toe waren dan de anderen.

De vrouw op de farm

SPREEKT EEN WOORDJE MEE

Een onderzoek naar de positie van de vrouw op de farm in Ontario heeft uitgewezen, dat in de meeste gevallen de boerenvrouw een woordje meespreekt als er beslissingen in het bedrijf genomen moeten worden. Daartegenover staat, dat de man in vele gevallen evengoed wat te zeggen heeft in beslissingen die het huishouden betreffen.

De sociologiste van het Canadese Ministerie van Landbouw, Dr. Helen Abell heeft dit onderzoek verricht op 352 typische farms in Ontario. Haar conclusie was, dat het boerenbedrijf nog in hoge mate een familie-aangelegenheid is.

Farmersvrouwen doen tegenwoordig minder werk buiten haar huishouding om dan vroeger, maar toch doen zij nog steeds belangrijk werk in het bedrijf in vele gevallen. Slechts 2 procent van de boerenvrouwen bemoeit zich helemaal niet met het werk buiten haar huishouding. Dikwijls doen de vrouwen de boekhouding, maar ook hanteren zij wel machines en voeren ze het vee; zelfs nemen ze actief deel aan de verkoop van de producten.

Sommige vrouwen, die voor hun trouwen werkzaam waren als verkoopsters of onderwijzeressen, hebben na hun trouwen die betrekking aangehouden of opnieuw opgevat om daardoor het gezinsinkomen te vermeerderen. Meer dan drievierde van de boerenvrouwen hebben voor hun huwelijk werk gedaan in andere bedrijven of instellingen.

VERENIGINGSNIEUWS

TOOGDAG VAN DE TRENTON LEAGUE

Op 19 October hebben wij onze Herfsttoogdag gehouden, dit jaar in Kingston. Bij aankomst werden we meteen door de dames van Kingston getracteerd op koffie met heerlijk krentebrood.

Om 10.30 uur werd de vergadering geopend met samenzang, o.l.v. Mrs. Wachter van Kingston.

Mrs. Berghout, onze Presidente, ging ons voor in gebed en schriftlezing. Weer hebben wij samen gezongen en toen was de Roll call aan de beurt. Er waren 81 dames aanwezig. In de namiddag 91 dames.

Twee dames van Kingston hebben toen voor ons gezongen het mooie lied "Klem vast aan de rots u".

Er volgde een bijdrage van Picton, verzorgd door Mrs. de Vries. Hierna werd het League bestuur aan de vergadering voorgesteld.

Mrs. Zwart hield daarna een inleiding over de vraag: "Wat verwacht God van ons vrouwen in Canada".

Het was een leerzaam onderwerp. Wij moeten onze kinderen vroeg van de Here Jezus vertellen en het is onze plicht om ze mee te nemen naar de kerk, en naar de Zondagsschool te sturen. En naar een Chr. school als die er is. Ook moeten wij vooral op onze grotere jongens en meisjes letten. Zodat ze trouw naar de verenigingen gaan, omdat ons dat in Gods Woord wordt gezegd: Leer de jongen de eerste beginselen zijns weegs en als hij ouder geworden is zal hij hiervan niet afwijken.

Hierna hebben wij weer samen gezongen en werd er gelegenheid gegeven voor het stellen van vragen. Er volgde een goede bespreking.

Ook vertelde een van de dames van Trenton ons nog dat ze samen met een Canadese buurvrouw, kinderen uit de buurt in huis haalde om ze van de Here Jezus te vertellen en om veel met hun te zingen en om ze toch maar iets te doen in dit grote land.

Een mooi voorbeeld en aller navolging waard.

Hierna werd de morgenvergadering met zang en gebed gesloten. De dames van Kingston hadden de koffie weer klaar en wij hebben gezellig met elkaar gegeten.

Om 1.30 uur werd de vergadering weer geopend met samenzang. Mrs. Betten nam de leiding over en ging ons voor in gebed en schriftlezing. Ook hebben wij nog samen ons mooie bondslied gezongen. Toen volgde er nog een bijdrage van Trenton.

Ds. Wittenbosch sprak voor ons over het zendingswerk, ons zendingswerk onder de Navaho en Zuni Indianen.

Het was een mooi en leerzaam onderwerp en wij hebben wel weer geleerd hoe nodig dit werk is.

Verder zei hij nog dat het moeilijk voor ons is dat ten volle te beseffen, omdat het zo ver weg is en wij het niet dagelijks zien. En wij moeten er ook onze beurs voor open doen, en dat doen wij ook niet altijd graag.

Zodoende duurt onze bezieling meestal niet langer dan dat wij er over horen spreken.

Aan het einde van zijn toespraak gaf Ds. Wittenbosch ons nog 7 punten op om mee naar huis te nemen en te onthouden.

1. God danken voor de personen die de laatste 100 jaar onder de Indianen gewerkt hebben.
2. God bidden dat Hij Zijn H. Geest in de harten van de zendeling en de Indianen wil laten werken.
3. Verwarm ons eigen hart met meer liefde tot onze mede mens.
4. Laten wij als vereniging of league een veld voor onze rekening nemen en dat veld gedenken in onze gebeden en steunen met onze gaven.
5. Eens schrijven aan die zendeling dat wij allen en persoonlijk voor hem en zijn werk bidden.
6. Onze kinderen veel over het werk van de zending vertellen, opdat ze ook voor dit werk gaan gevoelen.
7. Als er gesproken wordt over quota's in onze kerk, moeten wij er aan meewerken en niet altijd mopperen als de bijdrage verhoogd moet worden.

Enige vragen werden nog gesteld en daarna sloot Ds. Wittenbosch met dankzegging. Na nog getracteerd te zijn op thee met koekjes zijn wij dankbaar en voldaan weer naar huis gegaan.

Namens het League bestuur
A. K.

REJOICE IN THE LORD

If a wren can cling
To a spray aswing
In a mad May wind, and sing and sing
As if her heart would burst for joy.

Why cannot I
Contented lie
In His loving arms beneath His sky,
Unmarred by life's annoy.

ANNEKE JANS

Door

P. J. RISSEEUW

Een roman uit de jaren toen New York nog Nieuw Amsterdam was

KORTE INHOUD: Anneke Jans is na de dood van haar eerste man hertrouwd met de predikant Bogardus, wiens leven ze deelde temidden van zelfzuchtige kolonisten en vijandige Indianen in de 17de eeuwse kolonisatie van Amerika. Maar ze werd opnieuw weduwe toen dominee Bogardus schipbreuk leed op een tocht naar Holland.

(40)

Moet het dan altijd zó gaan, dacht Anneke Jans. Zij kende de hardnekkigheid van de menselijke natuur en zuchtend nam zij zich eens te meer voor zich niet in het conflict te mengen, hoezeer zij de invloed onderging van de sterke geest die in het tengere lichaam van de hovaardige Geldersman woonde. Zijn ogen keken tot in haar hart — dat zij vergeefs poogde toe te sluiten. Hij was tenslotte een man die naar haar omzag, die onomwonden liet merken dat hij haar hoog waardeerde.

Spoedig begon zij aan zijn gezelschap te wennen. Ze kon moeilijk verhinderen dat hij vaak bij haar binnenliep om zijn hart te luchten.

Op een keer vroeg ze:

— Je blijft toch eten? Als je tenminste onze eenvoudige pot voor lief wilt nemen.

Van Slichtenhorst snoof begerig de verrukkelijke geur die hem uit de keuken tegemoet kwam.

Rachel diende een grote schotel schapenhutspot met gedroogde pruimen op en Anneke keek vergenoegd toe, toen zij bemerkte dat haar gast zich het maal goed liet smaken.

Hij legde zijn hoed op tafel en gooide het servet over de schouder. De kinderen zagen met ontzag op naar de indrukwekkende man met het geschonden aangezicht. Zijn vrolijkheid sloeg spoedig op hen over.

Na het eten liet Van Slichtenhorst zich door de jongens verleiden op het grasveld achter het huis een spelletje klosbaan mee te spelen.

Door het raam zag Anneke toe hoe haar kinderen zich verheugden in de vriendschap van haar gast en hoe deze zich beijverde met welgemikte slagen de houten bal door de boogjes te slaan. Even verdacht ze hem er van dat hij de weg naar haar hart zocht door de kinderen — maar neen, ze verwierp deze gedachte als lelijk. Veeleer was het zo dat hij zich eens een ogenblik van de hem kwellende zorgen ontslagen voelde. En dat de jongens hem zo aanhingen — wat was het dat zo verwonderlijk?

Ze wisten nauwelijks wat het was: een vader te hebben.

Nog voor het nieuwe jaar zijn intrede deed, bereikte Anneke Jans het bericht dat er twee sterfgevallen in haar naaste familie waren te betreuren. Haar zuster Ariaantje was overleden alsook Marretjes tweede echtgenoot, Dirck van der Veen, met wie zij slechts kort gehuwd was geweest. Arme, arme Govert, dacht Anneke. Ze bedacht dat hij gelukkiger in de zaken was, dan in de liefde. Ariaantje had, mede door haar zwakke gezondheid, maar moeilijk kunnen wennen in Nieuw Nederland. Govert bleef achter met zijn twee kleine meisjes.

Marretje zou zich zeker na korte tijd herstellen van de slag die haar had getroffen. Zij was een sterke vrouw en daarbij niet onbemiddeld. Ook zij had nu twee kinderen, haar Elsie van Tijmen en haar kleine Cornelis van Dirck. En zij, Anneke, zat ver weg in de kolonie. Vreemd was het leven.

Zij betreurde het dat de rivier nu snel dichtvroor en Govert zeker niet voor het voorjaar naar fort Oranje zou varen. Zij had hem woorden van troost willen toevoegen.

De volgende zomer kreeg ik opnieuw toestemming van Hans om moeder te bezoeken.

De kleine Hans was juist zes jaar geworden en mocht mee naar zijn grootmoeder.

Roelof en Blandina bleven onder de goede zorgen van onze trouwe negerin Elisabeth.

Wij hadden een heerlijke tocht op de rivier. De kleine Hans was verrukt over alles was hij zag en toen wij na drie dagen bij het fort Oranje aankwamen, vond ik moeder reeds geheel en al ingeburgerd in "De Bijeenwoning".

Ondanks het strenge optreden van de directeur Van Slichtenhorst, nam de bevolking toe bij de dag.

Er werden kleine hofsteden verhuurd met huis en erf tegen een vaste prijs van bevervellen. Ook werden er voetbruggen gebouwd, waarvan die in "De Bijeenwoning" over de Eerste Kil wel de voornaamste was. De brug was zelfs van leuningen en zitbanken voorzien. "De Bijeenwoning" heette toen nog geen Beverwijck.

Dat de mensen zo graag dicht bij het fort bouwden, had, voor zover ik het zag, de heel natuurlijke oorzaak, dat zij maar al te graag bescherming zochten tegen de Indianen, die, zoals gewoonlijk, vaak in strijd waren met de Franse wilden.

De Bijeenwoning werd nu een dorp met twee straten, die elkaar in een hoek ontmoeten. Iedereen sprak van de "fuik".

Het huis van moeder Anneke werd voor de opgroeiende kinderen te klein. Het was een geluk, dat de jongens bij elkaar konden slapen.

Het verwonderde mij nauwelijks te bemerken dat moeder hier al aardig was ingeburgerd. Met een zekere milde spot lichtte zij mij in over wat zich hier in dit achterland afspeelde.

Dat moeder de mannen hoger achtte dan de vrouwen, wist ik wel. Ik kon haar daarin niet bijvallen, want het gedrag van de mannen in Nieuw Nederland liet veel te wensen over. Het was nu meer dan een jaar geleden dat ik moeder gezien had. Oom Govert had haar dit voorjaar zelf alles kunnen vertellen over het sterven van zijn vrouw Ariaantje.

Wat er tussen oom Govert en moeder is voorgevallen weet ik niet, maar zeker is, dat ik moeders gezicht zag betrekken toen oom Govert haar, kort na onze aankomst, in mijn tegenwoordigheid meedeelde dat Marretje en hij het samen eens waren geworden.

Moeder is zo gauw niet uit haar evenwicht, maar toen ze, bijna verschrikt vroeg: "Wat zeg je, Marretje?" vond ik het pijnlijk. Ik zag, dat oom Govert in stilte genoot van haar ontsteltenis. Tante Marretje was zeker acht jaar ouder dan moeder. Het was haar altijd voor de wind gegaan. Haar eerste man, Tijmen Jansen, was scheepsbouwer en had haar veel land nagelaten. Hun dochter, Elsie, was nu vijftien jaar. En bij haar tweede echtgenoot, de timmerman Dirck van der Veen, had ze een zoontje — als speelpop voor Elsie.

Na twee jaar was zij al weer weduwe — zij 't dan met gouden oorringen, want ook Van der Veen was niet onbemiddeld.

Hoe kwam oom Govert er bij, nogmaals een vrouw te zoeken onder de dochters van Trijn Jonas? Anneke had hem versmaad — de zwakke Ariaantje was hem vroegtijdig ontvallen. Wat had hem in de strenge, struise vrouw, die tante Marretje was, aangetrokken? Haar geld? Geld bij geld, zo ging het daar. Misschien was oom Govert nu al de rijkste man in Nieuw Amsterdam.

Arme moeder Anneke, dacht ik even.

Maar toen ik bemerkte hoe snel moeder zich herstelde, had ik er vrede mee. Zij had Jan en haar kleine jongens — de levende nalatenschap van haar wilde dominee — vijf knapen die haar door hun uitbundigheid jong hielden. Zij zorgden er wel voor dat moeder 's avonds met een vermoeid lijf haar slaapbank opzocht.

Moeder had wel zorgen, maar ik kon haar gelukkig vertellen, dat haar land op Manhattan was verhuurd. Moeder kende geen armoe.

Het was aan tante Marretje toevertrouwd, met de ruige oom Govert en een gezin met drieërlei kinderen vrede te houden. Elsie kreeg er, behalve haar tweejarig broertje Cornelis, nu nog twee zusjes bij.

Nee — ik was er niet rouwig om, dat moeder niet met oom Govert getrouwd was.

Reeds spoedig kwam Van Slichtenhorst bij ons op bezoek. De wijze, waarop hij moeders huis binnen viel en een stoel pakte gaf mij de indruk, dat hij hier zijn vaste aanloop had.

Ik verwonderde mij er over hoe goed moeder er uitzag. Haar lach was zo natuurlijk, het was alsof zij nog veel van het leven te wachten had. Echt oud heb ik moeder nooit gezien. Zij behield door de jaren iets tengers in haar figuur en haar frisse gelaatskleur deed haar er jonger uitzien dan zij was. Moeder liep nu toch reeds naar de vijftig. Mijn stiefbroertjes groeiden als kool, en ik beloofde Willem, de oudste, dat hij, zodra hij van school ging, bij ons in Nieuw Amsterdam mocht komen om te worden opgeleid voor klerk bij de compagnie.

Wanneer ik hem vertelde van de vele schepen met vreemdelingen die in onze haven binnenvielen en van de velerlei talen die er in Nieuw Amsterdam gesproken werden, schitterden zijn ogen.

(Wordt vervolgd.)

Emigratiebeleid en Apartheid

Resoluties van C.E.C - Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur van de Christelijke Emigratie Centrale in Nederland heeft zich in een buitengewone vergadering beraden op twee urgente vraagstukken, n.l.
1e. de grondslagen van het emigratiebeleid;
2e. de emigratie van Nederlanders naar Zuid-Afrika.

Een heroverweging van de grondslagen van het emigratiebeleid, als door sommigen geboden geacht, zou ten gevolge moeten hebben:
a. een vermindering van het aantal emigranten;
b. een inkrimping van de op de in 1952 tot stand gekomen "Wet op de organen van de emigratie", gebaseerde organisatie.

Ten aanzien van het eerste punt wijst het Hoofdbestuur van de Christelijke Emigratie Centrale er op, dat de emigratie voor de sinds 1946 ruim driehonderdduizend geëmigreerde Nederlanders in overwegende mate zegenrijke gevolgen heeft gehad en mede gediend heeft tot ontlasting van de Nederlandse na-oorlogse problemen.

En ombuiging van het emigratiebeleid enkel op grond van de volle werkgelegenheid en de krappe arbeidsmarkt in Nederland is z.i. niet aanvaardbaar, gelet op het verschillend karakter der beide vraagstukken. Emigratie is van structurele aard, een levensbeslissing; de voorziening van de arbeidsmarkt fluctueert met de conjuncturele verhoudingen.

Indien de sterke natuurlijke groei van ons volk als een teken van gezonde volkskracht mag worden aangemerkt, moet in overeenstemming met de Goddelijke opdracht emigratie gezien worden als een verantwoord uitvloeisel daarvan, waardoor mede — naar de historie uitwijst — landen worden bevolkt en werelddelen tot ontwikkeling komen, met als resultaat een sterke verhoging van de menselijke welvaart.

De welvaart van Nederland is niet geschaad, eer verhoogd tengevolge van de emigratie.

De economische en maatschappelijke ontwikkeling der jongste periode hebben reeds tot een sterke beperking van de emigratie uit Nederland geleid.

Daarnevens valt op te merken, dat sommige bedrijfstakken (b.v. de bouwvakken) sterker getroffen worden door het werken van vakbekwame arbeiders in het buitenland (in casu Duitsland) dan door het vertrek van deze werkkrachten tengevolge van emigratie.

Een analyse van de emigratie-cijfers der laatste jaren bevestigt niet de opvatting, dat een grote stroom geschoolde vaklieden ons land verlaat.

Het gevoerde emigratiebeleid en de instandhouding der geëigende organen vond in de Nederlandse volksvertegenwoordiging tot op heden, bij unieke eenstemmigheid, goedkeuring.

Continuïteit daarvan is van uitgesproken betekenis, wil Nederland zijn entrée in de immigratielanden, de multi- en bilaterale overeenkomsten en de financiële medewerking van sommige dezer landen niet prijsgeven.

Het Hoofdbestuur van de Christelijke Emigratie Centrale, hoezeer van overtuiging, dat én bij het Rijk én bij de maatschappelijke organen, een efficient beheer geboden is, wijst de aantijgingen af, alsof het eigen belang van de bij de uitvoering van de emigratie betrokken personen, van bepalende invloed op hun houding zou zijn.

Emigratie heeft zeer zeker economische aspecten, doch daarnaast in niet mindere mate geestelijke, sociale en culturele. Temeer reden om de vrijheid van emigratie van Nederlandse burgers — een vrijheid die de facto niet meer zou bestaan, indien de faciliteiten van overheidswege werden gestaakt — ten volle te waarborgen en het beleid en de organisatie, die internationaal menigmaal bewondering afdwong, in opzet en wezen te handhaven.

* * *

Ten aanzien van het tweede punt (de emigratie van Nederlanders naar Zuid-Afrika) stelt het Hoofdbestuur vast, dat de situatie aldaar principieel niet is gewijzigd, zonder dat het zich een oordeel aanmatigt over de gebeurtenissen in Zuid-Afrika, die aanleiding gaven tot diep ingrijpende maatregelen van de zijde van de Overheid en waarin velen in ons land een reden zien emigratie naar de Unie te ontraden.

De aanmoediging tot emigreren van Nederlanders naar Zuid-Afrika berust sedert vele jaren op de stamverwantschap met dit volk en de snelle economische ontplooiing na de oorlogsperiode.

Het was de toenmalige Minister van Sociale Zaken, die na zijn bezoek in 1958, kennende de aldaar gevoerde politiek, een sterke stimulans aan de emigratie naar de Unie gaf.

Toen als nu, heerste er rassendiscriminatie en werd apartheidspolitiek gevoerd.

Een rassendiscriminatie, die niet bevorderlijk is aan de oplossing van de problemen, inhaerent aan een multi-raciale samenleving, doch die niet buiten de historie om mag beoordeeld worden en door vrijwel heel de blanke bevolking in toepassing wordt gebracht.

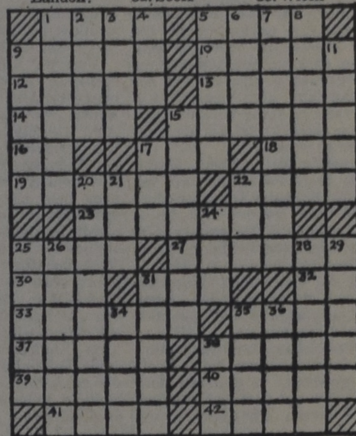
Apartheidspolitiek, die men ook "die eiensoortige ontwikkeling" kan noemen, inhoudende territoriale segregatie met toekenning van autonomie en zelfbestuur aan de naturellen, is een beleidsvraagstuk van geheel andere aard.

Het Hoofdbestuur van de Christelijke Emigratie Centrale ziet geen zinvolle reden om thans van standpunt te wijzigen en handhaaft dan ook zijn recht om, met gebruikmaking van een objectieve voorlichting, waarin de bezwaren ten aanzien van multi-raciale samenleving en apartheidsbeleid als de facto bestaande, niet worden verbloemd, Zuid-Afrika op gelijke voet in de rij van de emigratielanden te blijven aanmerken.

Weekly X-Word Puzzle

ACROSS
1. Plexus
5. Meadow grazers
9. Danger
10. Egg-shaped
12. Land measures
13. U.S. —— Academy
14. Famous flag maker
15. Metal tags
16. Greek letter
17. Fuss
18. Biblical name
19. Artemis' twin
22. Stream (poet.)
23. Forbear
25. Fine china
27. Chinese city
30. Wallaba
31. Indian weight
32. Newspaper notice
33. Cause to remember
35. Vended
37. Miss Dunne
38. Hourly
39. Waltz
40. Affectionate term for a relative
41. —— of Bethlehem
42. Merriment

DOWN
1. —— one's losses
2. Blunders
3. Binds
4. City trains
5. Lumumba's land
6. Elliptical
7. Reeling
8. Declared
9. Ohio city
11. Girl's name
15. Decorated.
17. Mr. Landon.
20. A brooch, for one
21. Sheltered side
22. Metal
24. Ventilate
25. Ancient Arabian measure
26. "Faust" and "Aida"
28. Roof of the mouth
29. Strangely
31. Scoff
34. Andean Indian
35. Spirit
36. French river
38. Witch

NEDERLANDSE AUTOFABRIEK
IN SPANJE

(DAF) N.V. te Eindhoven begon met de fabricage van aanhangwagens in Spanje.

Tezamen met de importeur van DAF-bedrijfwagens in Spanje werd een vennootschap opgericht, genaamd DAF Sociedad Anonima Espanola. Er werd een terrein aangekocht van ruim 2 ha met een bestaand fabrieks- en kantoorgebouw van ca. 3 000 m². Dit terrein ligt 12 km van het centrum van Madrid, grenst aan de Spaanse Pegaso bedrijfswagenfabriek en ligt vlakbij het vliegveld Barajas.

Het fabricageprogramma van de nieuwe vennootschap is voorlopig beperkt tot 8-tons aanhangwagens. Binnenkort zullen ook 12-tons opleggers in productie worden genomen, evenals zelfdragende tankopleggers van 11 000 liter inhoud voor het vervoer van wijn.

Naast eigen vestigingen in België, Duitsland, Zweden en de Verenigde Staten is dit de vijfde buitenlandse vestiging van Van Doorne's Automobielfabriek.

NOBLEFORD: eerste Chr. Reformed Church in ons land

Kleurrijke historie van pioniers en hun kerk

Weet U, hoe deze oudste immigrantengemeente van Canada eens heette? Nijverdal, naar het dorp van die naam in Overijssel. De meeste Nederlandse gezinnen, die zich even na de eeuwwisseling op de wijde prairies van Zuid Alberta vestigden, waren vandaar afkomstig. Dat zij hun nederzetting Nijverdal noemden, toont hoe in hun hart het vurig verlangen leefde om zich hier een thuis te bouwen, zoals zij hadden achtergelaten in het landje overzee.

Zelfs nog voordat het gebied van Alberta was toegelaten tot de Confederation, arriveerden ten Oosten van Fort McLeod de eerste settlers en betrokken homesteads in de districten, die nu Granum en Monarch heten. Een hard leven wachtte hen. Irrigatie was er natuurlijk niet en om een bestaan te ontworstelen aan deze droge vlakten, moest een man over godsvertrouwen, wilskracht en doorzettingsvermogen beschikken. Dat de meeste pioniers van Nijverdal deze eigenschappen bezaten, bewijst de tegenwoordige ledenlijst van de Nobleford kerk, want daarop staan de namen van hun kleinkinderen en achterkleinkinderen, zoals b.v. Postman en Withage.

De stichters van Nieuw Nijverdal hadden niet enkel aandacht voor "de dingen dezer aarde". Reeds spoedig na hun aankomst voelden zij de behoefte aan geestelijke verzorging. Er werd gecorrespondeerd met de kerkeraad van Manhattan, Montana, die zijn predikant, Rev. J. Holwerda, uitzond om enkele kinderen te dopen en de settlers in hun ruw opgetrokken hutten te bezoeken. Als direct resultaat van zijn verblijf werd besloten om aan huis leesdiensten te houden en een zondagsschool. Dat was de eerste stap naar de organisatie van een eigen kerk.

In hetzelfde jaar, dat Alberta werd uitgeroepen tot een provincie van het Dominion of Canada, werd de Nijverdal Chr. Reformed Church geinstitueerd. Het was 16 November 1905, toen Rev. Holwerda de nieuwe gemeente toesprak naar aanleiding van de tekst "Vrees niet, gij klein kuddeke". En dat was het ook inderdaad: zes gezinnen en vijf enkele leden. Als geschenk van de moederkerk in Manhattan bracht de predikant een avondmaalsstel mee, voorlopig haar enig bezit.

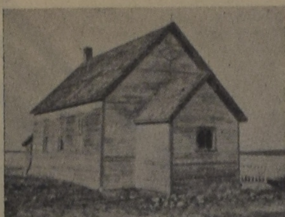
De Classis in de States, Orange City, had besloten, dat Nijverdal haar kerkdiensten moest houden in een houten schooltje, halverwege de tegenwoordige dorpen Granum en Nobelford. Dit met de goede bedoeling om het kuddeke bij elkaar te brengen en te houden. Maar in de practijk stuitte dit op grote bezwaren, want de gemeenteleden woonden in wijde omtrek verspreid. Zo'n vijftien mijl heen en terug per wagen over een pad-dat-geen-pad-was met een span paarden, dat de zondagsrust eigenlijk hard nodig had, maakte deze regeling onuitvoerbaar.

★

Van het begin af waren er hierdoor een East Side en een West Side groep in de gemeente, die in 1906 toestemming kregen om apart te vergaderen. Alleen als er een dominee of student kwam preken, dan hield men gezamenlijk kerkdienst, beurtelings in Oost en West. Zo'n preekbeurt was een evenement, zowel voor de mensen als voor de predikant. Het reizen in die dagen was om de drommel geen pretje. Van Rev. Menno Borduin, wiens werk als Home Missionary onder de oude immigranten een legende van trouw en zelfopoffering is, vertelt men b.v. dat hij soms kranten onder zijn jas droeg voor de kou . . . Maar toen de Nijverdal kerk, zo arm als de spreekwoordelijke kerkrat, hem eens 12 dollar schuldig was voor reiskosten, wilde hij dit bedrag aan de jeugd schenken voor de aankoop van bijbels. (Dit ging echter niet door, want de kerkeraad vond, dat Dominee het geld zelf veel te hard nodig had!)

De oplossing der moeilijkheden kwam in 1911, toen de gemeente zich splitste en daardoor de kerken van Monarch (later Nobleford) en Granum ontstonden. Beiden vierden hun gouden jublileum in 1955 en rekenen dus als geboortedatum die Novemberdag in 1905, toen de pioniers van Nijverdal luisterden naar de onvergetelijke preek van Rev. Holwerda.

Beide groepen hadden het plan gemaakt om een kerk te bouwen. De "East Side", die nu dus de naam Monarch ging dragen, trok een houten gebouw op van 24 bij 36 voet en dat klinkt gemakkelijker dan het was. Het hout moest in het modderige seizoen helemaal van Lethbridge gesleept worden. Dat was een gevaarlijk karwei, want het ging

". . . kerkdiensten in een houten schooltje . . ."

bij de heuvels omlaag en weer naar boven, zodat vier paarden daarvoor speciaal beslagen werden. Dit kerkje, later vergroot, was in gebruik tot 1947 en dierbaar zijn de herinneringen, die de mensen van Nobleford hebben, waarin dit eenvoudige geloofsmonument van hun vaders een rol speelt.

Intussen waren meer leden gearriveerd uit de States, maar de groei ging heel langzaam. Oude papieren wijzen uit, dat deze eerste immigrantengemeente geen tegenslag bespaard bleef. Droogte, sprinkhanen en zandstormen plaagden hen en braken hun het werk bij de handen af. Sommigen gaven vermoeid de strijd op en vertrokken naar elders. Toen eindelijk na elf jaar van geduldig wachten de eerste eigen predikant Rev. N. Gelderloos arriveerde — op een salaris van $1.000.00 per jaar plus voeder voor twee paarden en een koe, terwijl de pastorie pas het volgend jaar afgebouwd kon worden — was de vreugde uitbundig. We lezen echter ook, dat de kerkeraad hem in 1921 bedroefd moest adviseren om een beroep naar Montana aan te nemen. Zijn salaris kon niet langer bijeengeschraapt worden, want de oogst was een complete mislukking . . .

Het duurde tot 1928, voordat er een opvolger kwam. Rev. Jacob Mulder diende als predikant van de beide zusterkerken Granum en Monarch tot 1942, de laatste twee jaar alleen Monarch. Hij zag de "second generation" opgroeien, trouwen, hun kinderen ten doop houden. Kort na zijn aankomst werd begonnen met één Engelse dienst per maand, in alle voorgaande jaren had men stevig vastgehouden aan de moedertaal. Het werd 1954, dus 26 jaar later, voordat de omschakeling van Nederlands naar Engels geheel voltooid was. Veilig kan gezegd worden, dat de kerk van Nobleford zeer conservatief was in dit opzicht. Dit is te meer opvallend, daar er reeds in 1911 ernstige onenigheid in de gemeente was ontstaan, doordat . . . een groep het gebruik der Engelse taal wenste bij het onderricht van de jeugd der kerk!!

De derde herder en leraar was Rev. P. J. Hoekstra, nu Home Missionary voor Zuid Alberta, die kwam in 1944. Een nieuwe pastorie werd gebouwd en daar de gemeente door de tijden flink uitgebreid was, ook een mooie nieuwe kerk. Dit laatste gebouw kwam klaar in 1950 en U kunt het bewonderen op bijgaande foto. In deze jaren nam de gemeente ook haar derde naam aan en heet sindsdien de Nobleford Church.

★

Rev. Hoekstra, — het behoeft voor de lezers in Alberta geen nader betoog — was de man, die de enorme verantwoordelijkheid der Canadese Christenen zag tegenover de vloed van na-oorlogse immigranten. Hij wees op de taak van de Christian Reformed Church om mensen van hetzelfde geloof, die aankwamen vanuit Nederland, op te vangen en een gastvrij geestelijk onderdak te geven. Over zijn werk hoop ik U nog meer te vertellen. Hier stippen we slechts aan, dat mede door zijn pogingen de Nobleford Church nu twee dochterkerken heeft, met wie U al kennis maakte: Lethbridge en Iron Springs.

Na hem werd de gemeente gediend door Rev. P. Van Dijk, die in 1952 met emeritaat ging, en door Rev. John Van Stempvoort, nu te Randolph, Wisconsin. Haar tegenwoordige pastor is de jonge Rev. Gerald W. Vanden Berg. Hij zou U kunnen vertellen, dat het kleine kuddeke van 1905 nu een kudde is van 57 gezinnen, op drie na allen oldtimers. De meeste newcomers gingen n.l. over naar de nieuwe kerken, toen die georganiseerd werden in de omtrek.

Met deze kerken is een voortdurend contact door ontmoetingen der diverse Christian School Societies en door conferenties van ouderlingen en diakenen, hoorde ik van de scriba, Mr. William Dykshoorn.

★

Nobleford is de roepende kerk voor Indonesia en zij ondersteunt de arbeid van zendeling Rev. John Van Ens op Ceylon tot een bedrag van $1.000.00 per jaar. Ook het evangelisatie-werk is fris aangepakt: de gezinnen zijn in groepen verdeeld en elke Zondagavond bezoekt een groep het Tehuis voor bejaarden in Lethbridge. Daar worden ook traktaten en andere lectuur uitgedeeld aan de tijdelijke bewoners van de gevangenis.

Er is een zondagsschool, die 35 leerlingen telt. Elke zomer wordt er een Vacation Bible School gehouden, waarop de laatste maal 87 kinderen gingen. Mr. Dykshoorn vertelde (en ik geef het aan U door, omdat dit een reuze idee is) dat deze kinderen nu alle de zondagsschool-papieren toegezonden krijgen, zodat het contact met de kerk behouden blijft. Dergelijke acties kosten wel wat geld, — meer dan waarop de meeste kerken rekenen, wanneer ze de post Evangelisatie op hun begroting zetten —, maar me dunkt, dat het een goede en verantwoorde uitgave is!

Ik had het genoegen om over deze zaken ook te praten met Mr. en Mrs. John Wichers Sr., die we op de farm bezochten. John Wichers kwam 44 jaar geleden uit Nijverdal en kan verhalen van de tijd, dat Rev. Gelderloos achter het paard zat om zijn settlers te bezoeken. Hij en zijn vrouw waren ingenomen met de activiteit van hun kerk op evangelisatie-gebied en verzekerden me, dat hun pastor alles doet om dit nog te bevorderen. Zelfs was er in de afgelopen zomer een speciale avond gehouden voor Indianen, die in de bieten werken. Wat een sympathieke ingeving! Hopelijk wordt zo'n avond nog door vele andere gevolgd in de toekomst. Mrs. Wichers vertelde me, dat een Indiaan nu een trouwe bezoeker van de kerk is en dikwijls bij hen komt buurten.

". . . een mooie, nieuwe kerk . . ."

★

Het gesprek kwam daarna op het boerenbedrijf, dat hier gemengd is: tarwe, vlas, haver, gerst en suikerbieten. Een gedeelte van het land is onder irrigatie. Opvallend is de wijze, waarop het land in bepaalde plaatsen bebouwd wordt, z.g. strip-farming, waarbij men het werkt in lange strepen, die om het andere jaar braak liggen. Dit is een uitvinding van de Nederlanders, erop gericht om de schade door zandstormen zoveel mogelijk te beperken. Voor de voorbijganger geeft dit het grappige effect van een geel-grauwe lappendeken!

We namen afscheid van de Wichers-familie, die ons zo hartelijk ontving op een dag, dat alle farmers weer onvindbaar bleken. Een ander bezoek legde ik af in Nobleford, vlak naast de kerk, bij Mr. en Mrs. Willem Nieboer. Beiden reeds 80 jaar, zijn zij de ouders van een in wijde kring bekende oldtimers-familie. Fieldman Bernard Nieboer is hun zoon, terwijl een andere zoon een grote hardware store heeft aan de dorpstraat. Vader Nieboer vertelde me, dat hij 35 jaar gefarmd heeft rond Iron Springs en Picture Butte. Oorspronkelijk van Hoogeveen in Drente, kwam hij in 1927 in deze streken aan. Zijn gezin bestond uit zes jongens en een meisje. Voor wie hem kent en zijn nu talrijk nageslacht, bestaat geen twijfel of Willem Nieboer's emigratie leverde Canada uiteindelijk een collectie burgers om trots op te wezen!

Hetzelfde kan gezegd worden van vele andere families in Nobleford. Zij hebben harde jaren gekend, maar die door alle tegenslagen heen volhielden, werden tenslotte rijkelijk beloond en werden zelf een aanwinst voor het land, dat zij zo moeizaam veroverden. Hun kinderen en kleinkinderen hebben hier nu een goed bestaan, want de gemeente van Nobleford is welvarend geworden: van de 57 gezinnen bezitten er 43 een eigen farm en 7 hebben een eigen zaak.

En luister ook naar dit: Nobleford's leden dienden in Canada's strijdkrachten gedurende twee oorlogen. Verscheidene van haar zonen werden dokters en predikanten, haar dochters werden verpleegsters en gingen bij het onderwijs. Jonge mensen, die hun krachten gaven voor het werk in God's koninkrijk, dat was *ook* de oogst van geloof en wilskracht, van zweet en tranen!

★

Van de pioniers van 1905 zijn de meesten ingegaan tot de eeuwige rust. Maar allen hebben zij toch het werk van hun handen mogen zien: dit vruchtbare farmland, voortgebracht door hun verlangen naar een nieuw Nijverdal.

Tini Van Ameyde

DE HEILIGE SCHRIFT

EN HET PROBLEEM VAN DE ECHTSCHEIDING

II

Adam was niet alleen de eerste mens, maar hij was ook de eerste dichter. Het eerste lied op aarde was een liefdeslied. Het bijzondere van dit lied is echter dat het niet slechts door de liefde geïnspireerd is, maar ook door de Heilige Geest. Die eerste inspiratie geeft dit lied zijn vorm van blijde verrukking, die tweede zijn inhoud van onfeilbare waarheid. Toen Adam Eva zag, riep hij ontroerd uit: "Dit is, waar ik op gewacht heb, waar ik naar verlangd heb. Dit is niet maar een ander dier, ook niet een hoger ontwikkeld dier, maar dit is een mens; niet maar een tweede mens, maar een andere mens."

En hij dichtte:

deze is ditmaal been van
mijn gebeente en
vlees van mijn vlees
zij heete mannin, want uit
de man is zij genomen

(Gen. 2 : 23, vertaling Prof. Dr. G. Ch. Aalders).

Maar een gedicht is nooit volledig: een gedicht geeft één allesoverweldigende impressie van een bepaalde zaak of gebeurtenis. Daarom voegde Mozes door de Heilige Geest geleid daar later het volgende aan toe ter beschrijving van het wezen van het huwelijk: "Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen en zij zullen tot één vlees zijn" (Gen. 2 : 24).

De liefde tussen man en vrouw gaat zelfs uit boven die tussen ouders en kinderen. Het huwelijk vertegenwoordigt de meest intieme liefdesgemeenschap tussen mensen op aarde. De gezinsband moet zelfs wijken voor de huwelijksband. Natuurlijk betekent dit niet dat de gezinsband, de band met de gezinnen waaruit de man en de vrouw afkomstig zijn, moet worden vernietigd of opgeheven. Er is gelukkig in ons leven plaats voor meer dan één binding. Maar die éne, die van het huwelijk, moet toch de sterkste zijn. Peter Marshal had dan ook gelijk toen hij het huwelijk definieerde als: **promotion to the halls of highest human happiness.**

Zo is Gen. 2 : 24 volkomen in overeenstemming met de tekst, die we de vorige keer bespraken, nl. Matth. 19 : 6: "Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheide de mens niet."

* * *

Maar we zagen ook, dat het verderf van de zonde de heiligheid en het onverbrekelijk karakter van het huwelijk heeft aangetast. God heeft Mozes toegestaan de Israelieten toe te staan hun vrouwen weg te zenden met het oog op de hardheid hunner harten. Meer dan "toestaan" is dit niet geweest. Echtscheiding kan ook vandaag door de wereldse rechter alleen maar "toegestaan" worden, zij kan niet "geboden" of "opgelegd" worden. **Divorce is only granted, never a command.**

De vorige keer zagen we ook hoe God in Deut. 24 aan deze vergunning tot echtscheiding nog weer paal en perk stelt.

* * *

Nu brengt men bij de bespreking van de bijbelse gegevens over de echtscheiding gewoonlijk ook twee teksten uit Mattheus ter sprake. Eerst Matth. 5 : 31, 32, waar de Here Jezus in de bergrede opmerkt: "Er is ook gezegd: Al wie zijn vrouw wegzendt, moet haar een scheidbrief geven. Maar Ik zeg u: een ieder, die zijn vrouw wegzendt om een andere reden dan ontucht, maakt, dat er echtbreuk met haar gepleegd wordt; en al wie een weggezondene trouwt pleegt echtbreuk." En vervolgens Matth. 19 : 9: "Wie zijn vrouw wegzendt om een andere reden dan hoererij en een andere trouwt, pleegt echtbreuk."

Het is zeer kenmerkend dat de Here Jezus in dit gedeelte tot tweemaal toe verwijst naar de oorspronkelijke toestand in het Paradijs.

Wat nu de uitlegging van deze woorden betreft, zien we een merkwaardige parallel, die ik U graag even wil laten zien, omdat deze zeer verhelderend kan werken op onze kijk op heel het probleem van de echtscheiding.

Uit Deut. 24 hadden de joden de konklusie getrokken dat men dus om van zijn vrouw af te komen haar een scheidbrief behoorde te geven bij het wegzenden. Dit was niet de bedoeling van Mozes. Hij had alleen beperkingen in dit wegzenden verordend en dit wegzenden niet goed gepraat maar slechts toegelaten. Zo maakten de joden en met name de Schriftgeleerden van de uitzondering de regel.

Nu bestaat het gevaar, dat men in onze dagen hetzelfde doet met Matth. 5 en Matth. 19. Men zegt dan: Echtbreuk is een grond voor echtscheiding. Dus om te scheiden moet men wachten tot één van beide partijen overspel pleegt. En als een huwelijk inderdaad grondig bedorven is, als er van geen enkele toenadering tussen man en vrouw meer gesproken kan worden, als de verhoudingen volkomen stuk zijn, komt het meestal ook na verloop van tijd tot overspel van één van beide partijen en dan hebben we een wettige grond voor de echtscheiding. Zo het al niet geboden is, dan is het toch toegelaten. Maar — en hier komt het op aan — dan leest men toch niet wat de Here Jezus ons hier heeft willen openbaren. Dan gaat men met Matth. 5 en Matth. 19 net zo te werk als de schriftgeleerden deden met Deut. 24. Want dan maakt men ook van de uitzondering de regel.

Maar we hebben hier niet te doen met een stukje echtscheidings-wetgeving, we hebben hier veeleer huwelijkswetgeving. Dat blijkt ook heel duidelijk uit Marc. 10 : 11 en Lucas 16 : 18 waar de uitzondering "tenzij wegens echtbreuk" helemaal ontbreekt, zodat we in het laatstgenoemde vers alleen lezen: "Een ieder, die zijn vrouw wegzendt, en een andere trouwt, pleegt echtbreuk; en wie een vrouw, die door haar man weggezonden is, trouwt, pleegt echtbreuk."

De Here Jezus zegt alleen, dat het huwelijk onontbindbaar is in wezen. In het geval van echtbreuk was het niet eens nodig de overspelige vrouw een scheidbrief te geven, zij kon aan de rechter overgeleverd worden om gestenigd te worden (Joh. 8). Het was alleen zo, dat sommige mannen van dit recht geen gebruik wilden maken en zelfs in het geval van echtbreuk met het geven van een scheidbrief volstonden, zoals Jozef van plan was, toen hij ontdekte dat Maria een kind verwachtte (Mattheus 1 : 19).

* * *

De zin van de doodstraf op echtbreuk is deze dat de echtbreuk als zodanig het huwelijk ontbindt en dus door menselijke zonde een einde maakt aan hetgeen God samengevoegd heeft, zodat daardoor ook het recht op de verlenging van het leven verspeeld is. **Als de mens uiteenhaalt wat God samengevoegd heeft, roept men Gods scheidingsrecht bij wijze van straf over dat samengevoegde in.** Maar anderzijds zijn we het geheel met Prof. Dr. G. Brillenburg Wurth eens, als hij in dit verband opmerkt: "Eén enkele daad van overspel, b.v. door een man of vrouw in onnadenkendheid of bezwijkend voor momentele verzoeking, gepleegd, behoeft — hoe ernstige zonde het ook tegenover God en de huwelijkspartner mag zijn — toch niet steeds te involveren, dat daarmee het wettige huwelijk vanzelf opgeheven is." (Het Christelijk leven in huwelijk en gezin, blz. 242). Met hem willen wij ook aandringen op een uitbuiten van de mogelijkheden tot vergeving en verzoening en wij mogen daaraan toevoegen, dat we ook in de practijk van het leven gevallen kennen, waarin de Here op deze wijze genade en zelfs ere geschonken heeft.

Onze konklusie luidt dus, dat ook in Matth. de onverbrekelijkheid van de wezenlijke huwelijksstruktuur wordt gehandhaafd.

Maar nu verwijst men veelal nog naar een andere perikoop, nl. 1 Cor. 7 : 12—15 en men meent dat men daar steun vindt om naast de echtbreuk ook de kwaadwillige verlating als een grond voor de echtscheiding te erkennen. Laten we eerst maar weer lezen wat Paulus hier precies schrijft: "Maar tot de overigen zeg ik, niet de Here: heeft een broeder een ongelovige vrouw, die er in bewilligt met hem samen te wonen, dan moet hij haar niet verstoten. En een vrouw moet, als zij een ongelovige man heeft, en deze er in bewilligt met haar samen te wonen, dien man niet verstoten. Want de ongelovige man is geheiligd in zijn vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd in den broeder. Anders zouden immers uw kinderen onrein zijn, doch nu zijn ze heilig. Maar indien de ongelovige haar verlaat, laat hij haar verlaten. De broeder of zuster is in dit geval niet gebonden; tot vrede heeft God u geroepen."

Allereerst zij opgemerkt, dat Paulus hier spreekt over het gemengde huwelijk in de overgangstijd toen heidenen Christenen werden. Daarmee heeft het begin en het einde van de perikoop duidelijk te maken. Paulus zegt, aan het begin: ik, niet de Here. Daarmee bedoelt hij niet, dat men nu zijn woorden maar kan nemen voor wat ze zijn, dat men het er mee eens kan zijn of ze kan verwerpen al naar men er over denkt. Neen, Paulus bedoelt te zeggen, dat de Here Jezus zich over deze situatie nog niet uitgesproken heeft, omdat die toen nog niet voorkwam. Maar dat neemt niets weg van het geïnspireerde karakter van de geldigheid van deze woorden weg. Echter Paulus geeft toe, dat de situatie moeilijk kan zijn, in die heidens-christelijke gemengde huwelijken en daarom wijst hij er ook op, dat men de eigen wet maar niet zonder meer aan de heidenen kan opleggen, daar moet een zekere mate van tolerantie zijn, die geenszins bedoelt te zijn een schipperen met eigen beginselen. Daarom zegt hij aan het einde van zijn betoog: we zijn tot vrede geroepen. Er is namelijk alle reden voor om aan te nemen dat bepaalde heidenen in Corinthe (een stad met een naam op sexueel gebied) er ook bepaalde "heidense" huwelijksgewoonten op na hielden. Indien de bekeerde man of vrouw nu maar al door zou gaan tegen de opvattingen van de onbekeerde huwelijkspartner bezwaren in te brengen en anderzijds het scheiden voor die ander praktisch onmogelijk zou maken met een beroep op de onontbindbaarheid van het huwelijk, dan zou zo'n huwelijk voor beide partijen, maar toch vooral voor de onbekeerde, gemakkelijk tot een hel worden. Dat moet niet, zegt Paulus. We zijn tot vrede geroepen. We zouden maar onnodige weerstanden tegen het evangelie in het leven roepen. Wil zo'n ongelovige partij scheiden, laat hem of haar geworden. Dit natuurlijk ook weer niet zomaar, een-twee-drie, met de gedachte: "Dan ben ik fijn van die ongelovige echtgenoot of echtgenote af.". Neen, Paulus gaat er duidelijk van uit dat men, zolang als het dragelijk is of dragelijk is te maken, bij elkaar moet blijven, ook met het oog op de kinderen.

Ook in dit gedeelte gaat het dus niet om een afwijking van wat God in het begin der schepping heeft ingesteld. Dat blijft ten volle gehandhaafd. Het enige wat wij ook in 1 Cor. 7 ontmoeten is een andere vorm van toelating wegens een andere hardheid van hart.

Hiermede komen we aan het einde van ons Schriftonderzoek op dit punt. Het heeft ons laten zien, dat het huwelijk nooit verzoend noch vertrouwd kan raken met de gedachte van de scheiding. Dat is de norm. Het huwelijk kan door mensen niet ontbonden worden. Zelfs wie de "onschuldige" weggezondene trouwt, pleegt overspel ten aanzien van hetgeen God samengevoegd heeft. Anderzijds laat de Schrift ons duidelijk zien dat we leven in een gebroken wereld, waarin de zonde en ook het kwaad van de echtscheiding nimmer geheel uitgeroeid kan worden. Scheidbrieven zullen er geschreven worden tot de jongste dag. De vraag is daarom hoe de kerk en hoe de staat hun houding dienen te bepalen.

R. Kooistra.

Ziekte en Doodstraf

Door Dr. A. Hoogenraad

In het toekomstig gesprek over de doodstraf zal zeker de bovenstaande combinatie een belangrijk aandeel vertegenwoordigen. De exegese door Rev. Habermehl gegeven in "BIJBEL en DOODSTRAF" heeft een deur geopend voor de doodslager. Dan wordt het noodzakelijk over ziekte en verantwoordelijkheid te spreken.

Ik weet wel dat de gedachte aan doodslag ver buiten onze horizon ligt. Wij weten toch zo goed wat mag en wat verboden is. Wij kunnen wel eens met onze naaste van mening verschillen, we kunnen zelfs met de vuist op tafel slaan of kwaad uit een vergadering weglopen, maar doodslag wordt gelukkig onder ons niet gevonden!

De Wet Gods spreekt ervan, maar we beschouwen dat meer voor de moordenaar die beschreven wordt in onze dagbladen. Is het niet vaak zo, dat we alleen die geboden horen die ons herinneren aan onze bewuste zonden?

Natuurlijk weten we dat we geneigd zijn tot alle kwaad, maar gelukkig zijn we niet bewust van alle kwaad in ons. De schuldgevoelens zouden ons anders geestelijk doen ontsporen.

Is het niet een grote genade dat wanneer we in de prediking geconfronteerd worden met onze zonden aan ons tevens de weg gewezen wordt tot verzoening met God? Zonde en ellende zonder uitkomst zou leiden tot radeloosheid of hardheid.

Het proces nu waardoor we zondige wensen, daden, en gedachten ten nadele van onze naaste onbewust maken heet repressie of onderdrukking. Dit wordt een verdedigingsmechanisme genoemd. Dit is een van de vele mogelijkheden van onze ziel om zich aan te passen aan de moeilijkheden die veroorzaakt worden door ons schuldgevoel.

Er is vooral van analytische zijde, in navolging van Freud, getracht hiervoor een verklaring te vinden. Men zegt dat deze mechanismen dienen om angst te voorkomen of te verminderen en daardoor zekerheid te verschaffen.

Men neemt aan dat er een constante strijd is tussen de levenswaarden der ouders, school, kerk en maatschappij en de ingeboren wensen of driften in het kind en de volwassene.

Vooral de eerste jaren van het kind zouden doorslaggevend zijn voor zijn later gedrag. Wanneer deze conflicten zonder al te grote spanningen overwonnen kunnen worden zal de volwassene een volwaardige plaats in het leven kunnen innemen. Anderzijds zal het mogelijk zijn dat iemand in conflict komt met zichzelf en dus geesteszziek wordt of in conflict komt met de maatschappij. Dit laatste conflict kan tot misdadigheid voeren. Natuurlijk zijn we het niet eens met de grondgedachte van dit stelsel daar het zonde uitsluit en het voortbouwt op de beginselen der evolutie. Wij weten echter dat het onderbewustzijn een belangrijke rol speelt in onze handelingen. Wij onderschrijven dat de vorming van het kind doorslaggevend is. De Bijbel geeft daar vele gronden voor. De doopbelofte spreekt ervan.

Wanneer we het dus eens zijn met de gedachte dat zonde de oorzaak is van de misdaad volgt daaruit dat er ook persoonlijke verantwoordelijkheid is. Want het "Gij zult niet" is zuiver persoonlijk.

Ds. J. M. Spier schrijft in zijn bekende "Inleiding tot de Wijsbegeerte der Wetsidee", dat het eigen karakter van het recht ligt in de vergelding. De vergelding is volgens hem bedoeld als de evenwichtige harmonisering van een menigvuldigheid van belangen. Ik zou hier aan willen toevoegen ook een menigvuldigheid van verantwoordelijkheden en factoren.

Deze kunnen verdeeld worden in biologische, sociologische en medisch-psychologische omstandigheden. De biologische zijde is de mens als organisme; de sociologische factor is de mens in zijn contact met de maatschappij en het zal u duidelijk zijn dat vooral de medisch-psychologische kant te maken heeft met ons onderwerp. Het is echter niet mogelijk één van deze factoren alleen eruit te lichten, daarvoor is de wisselwerking te groot.

De psychiater zal dit dan ook nooit doen wanneer hij gevraagd wordt door de rechter om zijn mening te geven over de medisch-psychologische factor. Zijn taak is echter welomschreven in de Criminal Code.

Deze Code regelt dit in de zogenaamde "M'Naghten rules". Deze zijn gebaseerd op de in het Engels Recht bekende M'Naghten zaak. Een zekere Daniel M'Naghten beging een moord op de secretaris van Sir Robert Peel in 1843. Hij leed aan vervolgingswaan en werd krankzinnig verklaard en van rechtsvervolging ontslagen en naar een gesticht verwezen.

In 1853 werden de volgende regels opgenomen in het Engelse Recht:

a. Niemand mag veroordeeld worden voor een begane misdaad wanneer hij "insane" is;
b. Iemand is "insane" wanneer hij imbeciel is of geesteszziek en waardoor hij niet in staat is te beoordelen wat hij gedaan heeft;
c. Een persoon met een valse voorstelling (delusion) zal niet veroordeeld worden, wanneer deze gedachten hem het recht zouden gegeven hebben om dienovereenkomstig te handelen.

Natuurlijk zullen deze personen, wat we in Nederland zouden noemen, ter beschikking der regering gesteld worden.

Men zou op het eerste gezicht zeggen dat dit toch duidelijk genoeg is. Maar het hangt af van de interpretatie. Hier rijzen meningsverschillen van medische en juridische kant, vooral in de grensgevallen. Het vraagstuk der toerekeningssvatbaarheid is in het geding.

Laat mij dit toelichten met de "blackouts" die gevonden worden in alcoholisme. De persoon kan een moord begaan, zonder dat hij zich herinnert, wanneer de roes over is, dat hij deze begaan heeft. Wanneer de rechter aanneemt dat dit het geval is kan een andere straf dan doodstraf opgelegd worden. De moeilijkheden komen meestal voort uit het principe dat de Wet geen gedeeltelijke verantwoordelijkheid kent. In de psychiatrie daarentegen zijn de grenzen der verantwoordelijkheid niet een kwestie van zwart en wit.

De rechter kan ook zijn eigen interpretatie geven. Geen mens en ook geen rechter kan aan het gevoelselement ontkomen. Wanneer hij een weerzinwekkende misdaad te berechten heeft en wanneer de publieke opinie zich uitspreekt voor vergelding zonder meer, zal dit tot gevolg kunnen hebben, dat hij de bovenstaande regels in hun nauwste vorm toepast.

Dr. Janse de Jonge in zijn "Misdaad en Straf als Anthropologisch probleem" schrijft dat het gevoelselement in onze tijd naar voren geschoven wordt ten koste van het vergeldings element.

Men is aarzelender geworden in juridische, paedagogische en religieuze kringen. Hij wijst erop dat in de hedendaagse preken het boete-element en het dreigen met "hel en verdoemenis" niet vaak meer voorkomt.

Het is een feit dat de ontwikkeling der psychologie ons meer geneigd doet zijn, om ons in te leven in een bepaalde handeling van de te beoordelen mens. Wij weten uit eigen ervaring dat het moeilijk is objectief te zijn tegenover onze kinderen. Of objectief te zijn tegenover hen die dezelfde fouten hebben als wij. Ook de rechter als autoriteit en de dokter als expert ontkomen niet aan dit verschijnsel. Hun persoonlijke opinies zullen de rechtspraak beinvloeden, vooral in gevallen waar geen "halsmisdaad" is gepleegd.

Wanneer nu de doodstraf als zodanig wordt afgeschaft zullen deze factoren een meer belangrijke rol gaan spelen. Een graduele straf zal mogelijk worden. Er is geen absolute straf meer, geen doodstraf.

Nu we nog de doodstraf hebben zijn we blij met deze "rules", dit temeer daar er ondanks de strakke formulering, er toch een schat aan interpretatie is.

Gij zult u afvragen waar de idee vandaan komt dat alle misdaad door ziekte veroorzaakt wordt. We hebben allereerst de moeilijkheid om het het begrip ziekte te omschrijven. Dit hangt ten nauwste samen met gezondheid. Wat is normaal? We rekenen met gemiddelden. En alweer is de grens moeilijk te onderscheiden. Maar aan beide zijden ervan weten we zeker wie ziek is en wie gezond. Wie dus toerekeningsvatbaar is en wie niet. Het is vooral de psychoanalytische school, welke misdaad verklaart als gevolg van een conflict dat het begrip misdaad en geestelijke afwijking meer naar voren is gekomen. Neem bijvoorbeeld de psychopathische persoonlijkheid, welke in het algemeen als toerekeningsvatbaar verklaard wordt. Mayer Gross zegt dat de psychoanalyst hem rangschikt onder de ziekten van de geest. Geen toerekeningsvatbaarheid dus. Wat is nu onze houding? Ik denk dat ik het duidelijk gemaakt heb dat ik geenszins de persoonlijke verantwoordelijkheid wil uitschakelen. Maar dat ik ervan overtuigd ben, dat in de nabije toekomst zeker steeds meer gebruik zal worden gemaakt van de experts waaronder ook de psychiater inbegrepen is. Onze meerdere kennis van erfelijkheid en levensomstandigheden die de persoonlijkheid beinvloeden, zal een betere rechtspraak mogelijk maken.

Toen ik J. V.-er was, wist ik heel zeker dat moord gevolgd diende te worden met doodstraf. Maar wanneer de exegese van Rev. Habermehl juist is en het gesprek hierover onder ons mogelijk wordt, zonder dat hij gestenigd wordt, zal de interpretatie van de rechter bij het afschaffen der doodstraf nog van groter belang worden.

Ik bedoel dit: levenslange gevangenisstraf is meestal niet levenslang. Reclassering zal mogelijk worden en de rechter zal willen weten wat de uitzichten zijn van reclassering. De grensgevallen zullen de jury niet zo vermoeien want het "kan de kop niet kosten". Een eventuele dwaling kan hersteld worden.

Het zal u ook duidelijk zijn dat het al of niet afschaffen van de doodstraf aan de belangrijkheid van het geestelijk ziek zijn niets af of toe doet.

Het is goed om geinformeerd te zijn over dit vraagstuk, want als burger van dit land kunt gij geroepen worden om als lid van een jury te fungeren en dan bent u verantwoordelijk en toerekeningsvatbaar.

A. Hoogenraad. M. D.

Ingezonden:

Bijbel en Doodstraf

GEACHTE REDACTIE!

Met zijn artikel "Bijbel en Doodstraf" is het de Rev. Habermehl inderdaad gelukt ons te "prikkelen tot hernieuwde Bijbelstudie". Niet dat wij het met hem eens zijn. Integendeel! Het komt ons voor, dat de Rev. Habermehl wel recht doet aan de Israëlietische wetgeving, doch die algemene ordinantiën en beginselen die God voor *de mensheid* als zodanig ingesteld heeft, en die dus *hier en nu* actueel zijn, kijk, die heeft hij compleet veronachtzaamd.

Het is beslist niet waar dat het zien van bloed als *zoenbloed*" de Oudtestamentische beschouwing" is. Zij wordt wel in het Oude Testament gevonden, toegegeven, doch zij verschijnt pas met de wetgeving voor het volk Israël, waar het bloed der offeranden heenwijst naar de komende Messias. Als Abel, Noach, Abraham, Jacob offeren, zijn het *dank*offeranden, geen *zoen*offeranden. Lees het maar na, Gen. 4, 8, 12, 35. Eerst bij de instelling van het Pascha vinden wij het symbolische zoenbloed (Ex. 12:13). Maar voor de gehele mensheid van alle eeuwen geldt dit, dat bloed de zichtbare drager van de ziel of het leven is.

Wij zullen nu trachten te bewijzen, dat de christelijke opvatting van de doodstraf *niet* uit de Mozaische voorschriften maar *wel* uit de Bijbel geput wordt. Want de schrijvers betichting, als zouden wij "in gevallen van moord . . . ons ineens wel op de Bijbel beroepen" terwijl we voor alle andere gevallen de Mozaische voorschriften met rust laten, staat of valt naar gelang we dit al of niet kunnen bewijzen.

Nu dan, vooropgesteld zij, dat wij ons niet gaan blindstaren op de uiterlijke vormen van de Israelietische wetten, die toch vervallen zijn (wij erkennen dit feit), doch dat wij teruggaan naar het Verbond dat God met Noach en zijn zonen sloot onmiddellijk na de Zondvloed. De laatste woorden van Gen. 9:17 bewijzen al direct dat hier de gehele mensheid mee gemoeid is. Nu is het ontegenzeggelijk waar, dat God pas in vers 9 van een "verbond" spreekt, doch niemand zal het ons betwisten dat vers 6 ook alreeds bij het Noachietische Verbond behoort. Het gaat ons n.l. om vers 6.

Vergun ons voor de lezers, die niet in het bezit zijn van het werk "De Gemeene Gratie", Abraham Kuyper's verklaring van Gen. 9:6 in het kort weer te geven:

1e. Beide, het ontbreken van elk voegwoord en het gebruiken van een deelwoord in de oorspronkelijke taal, tonen aan dat vers 6 een nadere verklaring van vers 5 is, waar God zegt dat Hij een mensenmoord zal wreken door de inroeping van "de mensen onderling".

2e. We hebben hier te doen, niet met een blote omschrijving van de natuurlijke loop der dingen, van daad en vanzelfsprekend gevolg, maar we lezen hier een goddelijk *bevel*, aangezien het voegwoord "want" de reden inluidt waarom hij die 's mensen bloed vergiet, door de mens zal worden om het leven gebracht: n.l. dat een ieder die een moord begaat Gods majesteit schendt door een *drager van Zijn beeld* aan te randen. (Zie ook de kanttekeningen in de Statenvertaling). De goddelijke majesteitsschennis te wreken kan dus nooit de beweegreden van een bloedwreker zijn, wijl de moordenaar zelf ook beelddrager Gods is.

3e. Van particuliere bloedwraak door de "Losser" is *hier* geen sprake, zoals in het beginstadium van Israël als volk. De woorden "want naar het beeld Gods heeft Hij den mens gemaakt" duiden niet op de wreker. Immers, het eigenhandig ombrengen van een moordenaar is een zondige daad, want *de zucht tot bloedwraak* druist tegen het gemaakt-zijn-naar-Gods-beeld in. Daar de mens totaal bedorven is, kan het ook geen *drang naar recht* zijn, die hem tot private bloedvergelding drijft. Daarenboven zij opgemerkt, dat een mens die in de zuivere staat van het gemaakt-zijn-naar-Gods-beeld verkeerde, gehoorzamen zou aan het Woord: "Mij

(Vervolg op pag. 10)

CANADA'S 4-H CLUBS

(Canadian Scene) — Voor jonge Canadezen, die op het land of in boerenstreken wonen, is de herfst een druk seizoen, vooral voor hen, die lid zijn van de wereld omvattende organisatie, bekend als de 4-H Clubs. Deze zijn opgericht voor jonge mensen op het platteland tussen de leeftijd van 12 en 20 jaar en hun voornaamste doel is hen te helpen zich te ontwikkelen tot nuttige burgers en hen op te leiden tot betere boeren. Gelijksoortige programma's bestaan in meer dan 60 landen, met een ledental van vier millioen.

In de meeste Canadese provincies worden 4-H Clubs georganiseerd onder de Provinciale Departementen van Landbouw, met vertegenwoordigers van het Departement in elke county of district, dat 4-H Club activiteiten heeft. Voor de 4-H Homemaking Clubs, die uitsluitend voor meisjes zijn, zijn die vertegenwoordigers vermoedelijk bevoegde, gediplomeerde huishoudkundigen, die de verschillende projecten van de clubleden leiden. Deze omvatten:

het kiezen van het juiste voedsel voor een goede gezondheid;

de kunst om er goed verzorgd uit te zien;

het inrichten van een huis en tuinieren.

Clubs zowel voor jongens als meisjes worden gewoonlijk in het voorjaar gevormd en moeten om te beginnen minstens tien leden hebben, plus hun leider, die aangewezen wordt door de provinciale departementen van landbouw, in samenwerking met een plaatselijke organisatie onder wier auspiciën de zaak staat. Iedere club concentreert zich op één bepaald onderdeel van de landbouw, overeenkomstig de belangstelling van haar leden en het soort boerenbedrijf in de streek.

Kalveren-clubs zijn geliefde projecten zowel voor meisjes als jongens. De leden worden aangemoedigd om te "leren door te doen" en iedere jongen en meisje voedert en verzorgt zijn of haar kalf en bestudeert ook aanbevolen methodes om de dieren te voederen en te behandelen en boek te houden van de kosten. Deze kalveren worden op het eigen erf door ambtenaren van het department van landbouw of clubleiders gekeurd en er worden punten gegeven op grond van behandeling en conditie van het deelnemende dier.

Maar het najaar vormt het hoogtepunt van de 4-H Club-activiteiten. Dan houden de clubs Achievement Day, gewoonlijk in verband met plaatselijke najaarstentoonstellingen. De kalveren worden hier voor deelname ingeschreven en punten worden uitgeloofd voor hun conditie. De jongens en meisjes, die meedingen, worden ook beoordeeld naar de manier, waarop zij hun dier vertonen en naar hun eigen uiterlijke verschijning. Om verdere punten te winnen moet elk 4-H Clublid ook tenminste één klasse, samengesteld uit vier stuks vee, beoordelen en redenen geven voor zijn plaatsing en vragen beantwoorden, gebaseerd op zijn kennis betreffende het voederen en de behandeling van het vee. Bovendien sturen de clubs gewoonlijk hun beste leden in groepen van twee uit om deel te nemen aan soortgelijke jaarlijkse provinciale keuringswedstrijden.

Het is duidelijk, dat de oefening, die de leden van de 4-H Clubs krijgen, hun waarnemingsvermogen scherpt en een boerenjongen leert eigen beslissingen te nemen. De jongen of het meisje, dat het 4-H embleem draagt, een klaverbladvan-vier met een H op elk blad, streeft er naar om zijn viervoudige belofte gestand te doen: "Hoofd voor klaarder denken; hart voor groter trouw; handen voor grotere dienstbaarheid en gezondheid (health) om beter te leven voor clubs, gemeenschap en land.

BIJBEL EN DOODSTRAF

(Vervolg van pag. 9)

komt de wraak toe en de vergelding . . ." (Deut. 32:35, Rom. 12:19).

4e. Hieruit volgt, dat de doodstraf niet als het recht van de nabestaande der vermoorde doch als een bevel aan de wettige overheid, die deze straf met goddelijk gezag volstrekt, gegeven is.

5e. Daar dit gebod deel uitmaakt van het Noachietische Verbond is het vandaag aan de dag nog geldig. Net zo min als de vergezellende verordeningen in Gen. 9 afgeschaft zijn, zoals het eten van vlees, zo min mag de doodstraf afgeschaft worden.

Tot zover Dr. Kuyper. Niet alleen hij en de kanttekenaren der Statenbijbel verdedigen de doodstraf zo; Calvijn zelf laat een dergelijk geluid horen in de "Institutie", Boek IV, hoofdstuk 20, pag. 10!

In het licht van dit alles wordt *onze* verklaring van Rom. 13:4 ook veel beslister dan die van de Rev. Habermehl. Inderdaad, "er ligt in Rom. 13:4 geen *bevel* om de doodstraf toe te passen." Dit bevel ligt in Gen. 9:6!! Zonder Gen 9:6 is Rom 13:4 niet te verstaan. Paulus beaamt dit bevel opnieuw, om het ons duidelijk te maken, dat de doodstraf ook voor de nieuwe bedeling van kracht is.

Wij vragen ons af heeft men in onze kringen Abraham Kuyper's "De Gemeene Gratie" wel gelezen, vooral deel I, hoofdstuk 8—10? Zo niet, dat men dit alsnog doe. Zo wel, dan horen wij gaarne welke argumenten men ter berde kan brengen tegen de onomstotelijke bewijzen van Dr. Kuyper dat de doodstraf een Goddelijk bevel is.

Let wel, we beweren niet, dat de argumenten die Kuyper omverwerpt de argumenten van de Rev. Habermehl zijn. Volstrekt niet. Want de schrijver van "Bijbel en Doodstraf" heeft helaas Gen. 9:6, behalve een korte aanhaling, volkomen genegeerd! Maar wat kan nu de Rev. Habermehl inbrengen tegen het klemmend betoog van Kuyper dat de doodstraf schriftuurlijk is, zodanig dat zij niet afgeschaft mag worden?

Een tegenwerping van andersdenkenden voorzien wij: n.l. dat ook Gen. 9:6 van "mogen" en niet van "moeten" spreekt. Doch nogmaals, ons inziens is het gezonde tekstuitleg in dit vers een bevel te zien. En, als God beveelt, gaat geen menselijke willekeur vrijuit. Hoe men zich dan al keert of wendt, men komt er niet onderuit. Wij mogen ons met een gerust hart beroepen op de Bijbel, ja ook, nee *vooral* op het Oude Testament, en op de uitlegging daarvan door onszelf en door grote Calvinisten. Het is indertijd in Nederland een grote fout geweest de doodstraf af te schaffen, ongeacht onder het beleid van welke politieke partij dit plaats vond. Hopelijk gaat men in Canada nooit zo ver.

Wij waarderen de artikelen van de Rev. Habermehl ten zeerste. Hij weet actuele onderwerpen op een frisse, doortastende manier aan te pakken. Evenwel, wij hopen dat hij dit in het vervolg op een enigszins meer consekwent gereformeerde wijze zal pogen te doen.

Om enig misverstand te voorkomen, dient nog opgemerkt te worden dat noch Kuyper noch iemand anders meer gezag bij ons heeft dan de Bijbel. Kan dus uit de Schrift bewezen worden, zonder beslissende teksten te omzeilen, dat het traditionele pleit voor de doodstraf geen stand houdt, dan zullen wij ons daarbij weten neer te leggen. Maar, of Kuyper of Habermehl heeft gelijk! Het woord is nu aan de Rev. Habermehl. H. V. D.

LEPELBAGGER-ROTSBREKER VOOR EGYPTE

De Industriële Handelscombinatie Holland (I.H.C.) te Den Haag, een combinatie van Nederlandse scheepswerven, heeft voor Egyptische rekening het baggervaartuig KASER (breker) gebouwd, dat gebruikt zal worden om in het Suezkanaal op rotsachtige bodem te werken.

Het vaartuig bestaat uit een ponton van 38 x 13,50 x 3 meter. Aan de voorkant van deze ponton is een cilinder gemonteerd, waarin een gewicht van 22,5 ton is opgehangen. Men kan dit gewicht, waaraan een stalen beitel is bevestigd, op de bodem laten vallen om zodoende de rotsen te verbrijzelen. Aan de achterzijde van de ponton is een enorme baggerlepel opgehangen, die in een keer ongeveer 4,5 m³ gruis van de bodem kan opscheppen.

Het bereik van de rotsbreker varieert van 0,50 m boven tot 20 m onder water. De lepel kan tot een diepte van 19 m werken. Voor het bedienen van de beide installaties en van de verschillende lieren en hefwerktuigen is een dieselelectrische installatie opgesteld, waarvan de dieselmotoren een vermogen heeft van 600 pk.

Conferentie van Diakenen
in de Chr. Ref. Church

Op 15 Oct. j.l. werd een conferentie van diakenen gehouden in de Mount Hamilton Chr. Ref. Church. De samenkomst stond onder leiding van Rev. J. Ehlers en als sprekers traden op Rev. F. Guillaume van Toronto en Rev. J. Van Harmelen van Oshawa. Een grote groep van 142 personen woonde de conferentie bij.

Rev. Guillaume sprak over "Wereldwijde Dienst", waaraan wij het volgende ontlenen.

Wat wordt er met deze wereldwijde dienst bedoeld? Een voorbeeld en eveneens haast een begin van deze wereldwijde dienst is wel het Korea report in de synodale acta van de Chr. Ref. Church, en de gegevens van het werk van de Grand Rapids diakonieen verricht in Korea sinds 1953, nadat alreeds in 1951 door de Christian Reformed Churches met deze hulp begonnen was.

Waarom nu wereldwijde dienst? Dan grijpen we even terug in de historie. Gedurende de laatste 80 jaar is er een verschuiving gekomen in de taak der diakonieen. Niet alleen een taak naar binnen, maar ook een taak naar buiten, niet alleen een dienst der armoede jegens de gemeente, maar ook een wereldwijde dienst de barmhartigheid vroeg de aandacht. Dit wordt maar al te vaak vergeten. Het diakonaat is in verval geraakt. Het dreigt haar roeping en betekenis te verliezen. De vraag daarom, 'mogen we buiten de gemeente en de kerk wel helpen?', moet geen vraag meer zijn. Er is heden ten dage een wereld in nood, die aan onze deur klopt. Als diakonie en diakenen moeten we de roeping en betekenis van het ambt nooit uit het oog verliezen. Dat verarmt onze visie. Hiermede in verband is verbreding van het diakonaal werk aan de orde van de dag.

Daarom is een commissie benoemd door de synode, die wegen en middelen zal moeten aanwijzen om te komen tot deze wereldwijde dienst. Daarom is de oprichting van diakonale conferenties in Canada en de U.S.A. van het grootste belang, zodat de commissie van wereldwijde dienst diakenen als vertegenwoordigers van alle conferenties kunnen raadplegen.

Deze wereldwijde dienst gaat grote offers kosten, maar als we onze diakonale roeping in al haar breedte verstaan, als we gehoor geven aan de wereld in nood die roept en klopt aan de deur, dan kan de wereldwijde dienst, een wereld diakonaat een werkelijkheid worden. Dat moet zij worden.

Rev. Van Harmelen sprak vervolgens over "Een Stichting van Barmhartigheid in East Canada". Verkort geven wij hieronder deze voordracht weer.

Classis Chatham heeft in 1957 het initiatief genomen om een interclassicale commissie in het leven te roepen, die zou zoeken naar wegen en middelen om fondsen te vormen voor het stichten van een Mental Hospital (verpleging van geestes zieken).

In oktober 1957 vergaderde deze inter-classicale commissie te Clarkson. Deze commissie kwam tot de volgende uitspraak:

Dat hen, die aan psychische afwijkingen, geestes ziekten, psychosen, of aan zenuw ziekten, neuroses lijden, waarin om Christus wil voorziening moet worden gegeven, nodige verzorging zal worden gegeven. Er is ook een grote behoefte aan een Children's Retreat, alhoewel men voorlopig van de christelijke inrichtingen in de U.S.A., in zoverre als dat mogelijk is, gebruik kan maken. Maar men moet van de gedachte goed doordrongen zijn, dat er in Canada ook zo'n inrichting behoort te komen.

Deze commissie is opgedragen om een voorlopig bestuur te benoemen bestaande uit zeven personen, twee artsen en overigens businessmen.

Aan dit bestuur werd de voorlopige naam gegeven van CHRISTIAN MERCY ACTION COMMITTEE. Dit bestuur besloot om direct de diakonieen in te schakelen om hun medewerking, en voor dit doel collecten op te nemen. Het doel van deze vereniging is

1. een Mental Health Clinic
2. een Children's Retreat
3. een tehuis voor ouden van dagen.

Dit bestuur heeft toen naar al de diakonieen geschreven om een survey op te nemen in hare gemeenten. Van al de diakonieen, die terug hebben geschreven, bleken er momenteel reeds 25 leden onzer kerken te zijn, die voor een geregelde of tijdelijke verzorging in een clinic worden opgenomen.

Wat een tehuis voor ouden van dagen aangaat, in de 81 gemeenten die er momenteel in Ontario zijn, is het getal zo ongeveer 2500 personen van 50 jaar en ouder, wat dus in de toekomst ook noodzakelijk zal zijn.

De spreker stipte dit laatste alleen maar even aan, want het bestuur heeft daar nog geen nauwkeurige studie van gemaakt. Uit hun statistiek is wel gebleken dat in de naaste toekomst grote behoefte is aan een Mental Health Clinic. Eerst daarna pas zal een tehuis voor ouden van dagen aan de orde van de dag kunnen komen.

Vervolgens zei de spreker dat zulke patienten (ziels of geestes zieken) die toch vaak al zoveel te lijden hebben, het allerbeste door christelijke artsen behandeld kunnen worden, om reden dat bij het behandelen van dit soort patienten het gesprek van grote betekenis is.

Daarom was de spreker ook erg blij met de spontane reactie van de diakonieen, voor de grote bereidwilligheid en medewerking om het opbouwen van een christelijke inrichting.

Ten laatste wees de spreker er nadrukkelijk op dat er veel werk te verrichten is. Daarom verzocht hij aan al onze diakonieen, voor wie dit werk der barmhartigheid zo bij uitstek in haar lijn ligt, geheel mee te werken, en gezamenlijk in haar vergaderingen te bidden voor dit belangrijke werk. Slechts door gebed en werk kunnen wij met Gods zegen in Canada ons doel bereiken.

De volgende moties werden aangenomen:

1. De vergadering besloot tot de oprichting van een ALL-ONTARIO DEACONS' CONFERENCE, die in de toekomst contact zal houden met de CHRISTIAN MERCY ACTION COMMITTEE, van Ontario en DE COMMITTEE APPOINTED BY THE SYNOD OF 1960 to study the matter of WORLD-WIDE MERCY.
2. Als voorlopig bestuur van die ALL-ONTARIO DEACONS' CONFERENCE is de diakonie van Mount Hamilton Christian Reformed Church voor hoogstens één jaar aangewezen, om gedurende die tijd een nieuwe conferentie voor te bereiden en bijeen te roepen.
3. Een verslag van de gehouden DEACONS' CONFERENCE en al het beslotene zal gezonden worden aan al de diakonieen in Ontario.

DRS. M. VRIEZE

Dezer dagen is een oude bekende in onze kring teruggekeerd. Ds. M. Vrieze van Calgary heeft een trip naar Nederland gemaakt, doch niet louter voor genoegen. Hij heeft daar hard moeten werken, doch hij heeft zijn inspanning bekroond gezien. Eind October heeft hij zijn doctoraal examen theologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam afgelegd en is nu bij ons teruggekomen als Drs. M. Vrieze. Wij willen hem, mede namens onze lezers, die hem al een poosje hebben moeten missen, van harte gelukwensen. Onze felicitaties gaan ook uit naar zijn gezin en naar de Emmanuel kerk in Calgary. In alle bescheidenheid mogen wij onszelf er ook mee feliciteren, want zonder twijfel zal ons blad daarvan mede profiteren. Dankbaar kunnen we melden, dat Drs. Vrieze ons opnieuw zijn medewerking heeft toegezegd en wij zien al uit naar nieuwe artikelen van zijn hand.

Het adres van Drs. Vrieze is: 3427 Elbow Drive, Calgary, Alta.

Kerknieuws

CHRISTIAN REFORMED CHURCH

Beroepen te Athens, Ont., A. Haalboom te Truro, N.S.

SCHOOLNIEUWS

ATHENS, Ont. — The Athens Christian School was opened officially on Friday, October 28. The president, Mr. C. Bouwers read a part of Deut. 7, after the hymn "Faith of our fathers" was sung. After a word of welcome he introduced the speaker, Mr. J. Vanderstelt, local student-pastor of the Christian Reformed Church, who spoke on "Responsibility and Perspectives". He said that education is religion. State schools may not be accepted.

Congratulation with the official opening came from Mr. G. Young, School-inspector; Mr. J. W. F. Uitvlugt of the National Union of Christian Schools; Mr. P. Sherk, represented the Athens District High School and Rev. A. De Jager the Ontario Alliance of Christian Schools. There were also congratulations from the Christian School Societies of Brockville, Williamsburg and Kingston.

The Choir sang the hymns "Nearer, still nearer" and "Exalt the Lord, His praise proclaim". After closing prayer by Mr. VanderStelt the national anthem "God Save The Queen" was sung.

ANSWER X-WORD PUZZLE

■	R	E	T	E	■	C	O	W	S	■
P	E	R	I	L	■	O	V	A	T	E
A	C	R	E	S	■	N	A	V	A	L
R	O	S	S	■	A	G	L	E	T	S
M	U	■	■	A	D	O	■	R	E	I
A	P	O	L	L	O	■	T	I	D	E
■	■	R	E	F	R	A	I	N	■	■
B	O	N	E	■	N	I	N	G	P	O
A	P	A	■	S	E	R	■	■	A	D
R	E	M	I	N	D	■	S	O	L	D
I	R	E	N	E	■	H	O	R	A	L
D	A	N	C	E	■	A	U	N	T	Y
■	S	T	A	R	■	G	L	E	E	■

FEIKE ASMA IN VANCOUVER

We will be honoured to have Feike Asma, the well known and famous organist of Holland in Vancouver. On Sunday Nov. 27 the "Holland Choir" will sing to the accompaniment of Feike Asma some of his arrangements, such as "Praise ye the Lord, ye host above", "While shepherds watched their flocks", and "O come, all ye faithful". The choir of seventy five voices is under direction of Mr. G. Scott.

Een boek van bijzondere betekenis

MACLEAN'S CANADA, Edited by Leslie Hannon. Uitgave: McClelland & Stewart Limited, Toronto. 248 pagina's. $8.50.

Een bespreking te wijden aan dit boek is een hachelijke onderneming. Er komt zulk een schat van gegevens op je af, dat je niet goed weet waar te beginnen en waar te eindigen. Het eigenaardige is, dat het in wezen geen origineel boek is. Het is een verzameling van artikelen die in de loop der 50 jaren van het bestaan van Maclean's Magazine, in dit tijdschrift verschenen zijn. Maar dit feit neemt niets weg van het eigene, het bijzondere van dit boek.

Het is een historisch boek, niet zozeer omdat er uiteraard nogal wat historie in beschreven is. Maar het zal jaren later nog geraadpleegd worden, juist omdat het wordt uitgegeven in een tijd, dat Canada zich ontwikkelt tot een zelfstandige natie.

De samensteller van dit boek heeft dit treffend weergeven. Hij zegt ervan (vrij vertaald): "In het oog van de wereld — en van velen van zijn eigen burgers — is Canada een raadselachtige verzameling van ongewone contrasten, van gegemengd bloed en van tradities en talen, van opkomende en unieke filosofieen en idealen, van grote en groeiende krachten en zwakheden, zowel bewuste als onbewuste." Ons inziens is een treffender tekening van Canada moeilijk te vinden. Maar daarmede is dan tevens een karakteristiek van dit boek gegeven, want zo hebben de verschillende medewerkers (het zijn er maar liefst zo'n ruim 40) Canada getekend.

Als wij zeggen dat het boek buitengewoon interessant en zeer leerzaam is, dan zeggen wij niet genoeg. Het is meer dan dat. Het is ook buitengewoon fascinerend. De meeste hoofdstukken zijn meesterlijk geschreven en de foto's en illustraties zijn uitnemend.

Over christendom vindt men er heel weinig in, dan behalve het artikel over de Mennonieten ("How to Live Without Wars and Wedding Rings," pag. 192). Vreemd? Misschien niet zo vreemd als men op het eerste gezicht zou zeggen. Ook christelijk leven en vooral christelijk denken ontkomt niet aan de tekening van de samensteller, die wij hierboven aanhaalden. Op gevaar af misverstaan te worden, menen wij, dat Canada inderdaad ook op Christelijk terrein zichzelf nog moet vinden. (Wat een kansen!) Het laat stellig zien, dat het christelijk geloof (nog) geen wezenlijk bestanddeel van de canadese samenleving uitmaakt. De reportage over de Mennonieten bevestigt dit alleen maar.

Dit neemt niet weg, dat wij dit boek een aanwinst achten voor de Canadese literatuur. Men zal met onderscheiding moeten lezen, maar als men dat doet ontkomt men niet aan de drang actief deel te nemen aan de wording van Canada als een zelfstandige en eigensoortige natie.

D. F.

CLASSIFIED ADS

Pay your advertisement when you send it in. See our standard-rates below:

— — —

Birth-announcements $ 2.50
Engagement-announcements . . $ 2.50
Marriage and anniversaries . . . $ 3.50
Notifications of death . . . . . $ 3.50

— — —

"For Sale" and "Want" advertisements up to 40 words $ 2.00. Every word more 5¢.
For "letters under number" $ 0.50 extra.

Send your payment together with your ad to:

Calvinist-Contact
Box 312, Station B, Hamilton, Ont.

Wij danken God, die ons verblijdde door de geboorte van een welgeschapen dochter en zusje

CATHARINA

B. Den Haan.
C. Den Haan—Ravensbergen.
Liesbeth.
Jan.
Helen.
New Westminster, 8 Nov. 1960.
932 Boyd Street.

De Here heeft tot Zich genomen in Zijn Heerlijkheid ons medelid

Mr. A. REITSMA.

Dat hij nu verlost mag zijn van alle pijn en juicht voor Gods troon zij zijn familie en ons tot troost.

De Mannenvereniging "A. Van Raalte".
Mt. Hamilton, Ont.

In Zijn ondoorgrondelijke wijsheid heeft de Heere plotseling tot Zich genomen onze geliefde dochter en zuster

JANNIE DINA KAMPHUIS,

op de jeugdige leeftijd van 15 jaar.

"De bloem valt af als de Geest des Heeren daarin blaast." (Jesaja 40: 7).

G. Kamphuis.
G. Kamphuis—Parlevliet.
Jan Nicolaas.
Anna Wilhelmina.
Maria Petronella.
Michelle.

November 10, 1960.
R.R. 2, Welland, Ont.

De begrafenis heeft plaats gehad op 12 November in Pleasant View Memorial Gardens.

---

225 Acres Mixed Dairy Farm

Best huis, met badkamer, bewoond door 2 gezinnen, grote barn, kippenhok, varkensschuur, machineschuur, silo, 200 legkippen, 20 melkkoeien, jongvee, tractors, melkmachine enz. Kleigrond. Vraagprijs $ 36,000 met $ 8,000 down.

JACK BYLSMA
REAL ESTATE
1607 King St. E., Hamilton, Ont. LI 9-3894

Wij hebben meer farms, met en zonder melkcontract.

De Here heeft tot Zich genomen in Zijn Heerlijkheid, door een droevig ongeval

JANNIE KAMPHUIS,

op de jeugdige leeftijd van 15 jaar.

Dat de Here Zijn troost en sterkte moge bewijzen aan de diepbedroefde familie.

Namens de Vrouwenvereniging "Rond om het Woord".
Niagara Falls,
10 Oct. 1960.

Bestel ook Uw
FAMILIEDRUKWERK
(Geboorte-, Verlovings-, Trouwkaarten, enz. in Hollandse en/of Engelse taal) bij ons.
Wij garanderen keurige afwerking tegen redelijke prijzen.

GUARDIAN PUBLISHING COMPANY
Box 34, Station B,
Hamilton, Ont.

SCHRIFTELIJKE LESSEN ENGELS

1. Beginners, 2. Kerktaal. 3. Gevorderden. 4. Vooropleiding High-school. Ook cursus Nederlands voor kinderen. U krijgt les per brief. Vraagt vrijbl. inl.: K. Kramer, 2228 11 Ave., Greeley, Colo., U.S.A.

DUXBURY
TRAVEL SERVICE

Agent: TCA, KLM, Holland-America Line, Europe-Canada Line

BRAMPTON, ONT.
55 Main St. N. Phone GL 1-4280
Agent Canadian National Railway

For Sale:
'52 MERCURY PICK-UP TRUCK
Good mechanical condition. Body needs some work. H. Eikelboom, 38 Langside Ave., Weston, Phone CH 4-4550.

Te koop:
69 ACRES FARM
goede clayloam. Zeer geschikt voor tomaten en suikerbieten. Gelegen aan hoofdweg ongeveer 20 mijl van Chatham. Goed huis met moderne gemakken. Goede gebouwen. Brieven onder no. 1324, % Calvinist-Contact, P.O. Box 312, Stat. B, Hamilton, Ont.

FARMS FOR SALE
in the Collingwood, Ont. area

90 miles north-west of Toronto. Prices: $ 5,000 to $ 20,000. General farming, dairy, beef, fruit, cash-cropping. Excellent opportunities.

Write to Mr. W. G. Groot, Clerk, The Collingwood Christian Reformed Church, 199 Hunrontario St., Collingwood, Ont. Phone 1481 R.

Church Services 10 A.M. and 2.30 P.M.

De Aylmer Christelijke Toneelclub
"Conspirito"
PRESENTEERT U

"De zoon van Berkenhof"

Drama in 4 bedrijven door Joh. Logtmeier,
op WOENSDAGAVOND 30 NOVEMBER 1960
's avonds 8 uur in de Aylmer Arena, 244 Sydenham St. (boven).
Kaarten à 75¢, onder 16 jaar 50¢ verkrijgbaar in Aylmer bij: Clarence Barber Shop, Phone 494M.
In St. Thomas bij:
Vande Burgt's Store, 1217 Talbot St., Phone ME 1-0753.
En 's avonds aan de zaal.

The Strathroy Stagehoppers
brengen U het dramatisch spel
"ZINGANI"
door Peter Spoor.

Op slechts twee avonden zult U dit stuk Kozakkenleven van de Wolga kunnen zien en wel op
Zaterdag 26 en Maandag 28 November
in de zaal van de Strathroy Public School, Colborne Street. Kaartjes verkrijgbaar aan de zaal, of bestel ze bij Bill Derks, phone 644, na 7 uur 213 Strathroy. Prijs één dollar per persoon, kinderen onder 14 en studenten 50 cents.
Een spannend verhaal van begin tot eind!

HOFNAR SIGAREN

Het meest in trek.
Een genot om te roken.

CARLTON	22½¢ per stuk
RIGOLETTO	20 ¢ „ „
PERMANENT	15 ¢ „ „
SPLENDID	13½¢ „ „
RIVAL	11 ¢ „ „
SENORITAS SPECIAL	8½¢ „ „
PARADE	8½¢ „ „
CORSO	7½¢ „ „
HALF TIME	6 ¢ „ „

Vraagt Uw leverancier naar HOFNAR sigaren

IMPORTED BY

Top's Importing

GRIMSBY, ONT.
Sole Agent for the Maritimes:
Mr. J. Drost, R.R. 3, Keswick, New Brunswick.

HOFNAR NOOIT FIJNER GEROOKT

Where to get good Christian Books for Boys and Girls?

We have more than 80 chosen titles for all ages.
We read before we sell!
THICK BOUND BOOKS FOR ONLY 59¢ AND UP.
Sundayschool teachers and Chr. parents, treat your boys and girls now.
Ask for a free price list.

CHR. BOOK AND MAGAZINE CENTRE
P.O. BOX 501, HAMILTON, ONT.,
or come and see the books in our showroom at
36 Longwood Road North, Phone JA 2-1234.

FOR HOUSES,
Investment Properties, Building Lots and Farms
in or near
TORONTO
see or write
HARRY SNOOK
with
Harvey Keith, Realtor
181 Eglinton Ave. East
HU 7-3333 or HI 7-1417

WINTERTIJD is ROOKWORSTTIJD
WEDERVERKOPERS

Hier is het van ouds bekende adres voor

Rookvlees,
gesneden of aan stuk
Plocworst
gesneden of aan stuk
Boterhamworst
Hamworst
Leverworst
Leverkaas
Rookworst
Metworst, enz. enz.

HOPMAN'S MEAT MARKET
5 Emma Street
Telef. EL 2-0740 Box 612
CHATHAM, ONT.

1STE KLAS DAIRY FARM TE KOOP
met groot Melkcontract.
MELKCHEQUE OVER $ 1400.— PER MAAND

Bijna 200 acres prima land, 2 beste huizen, 2 zeer goede barns, 2 machineloodsen, kippenschuren en dubbele garage. Veel machines in goede staat, 42 melk-koeien en enig jongvee. Grote voorraad hooi, stro en granen.
De farm is gelegen aan hoofdverkeersweg, slechts 3 mijl van de stad. Gevraagd downpayment $ 24,000.—, doch indien U over $ 20,000.— van Uzelf beschikt, ligt deze pracht farm in Uw bereik. Het melkcontract kan worden opgewerkt tot $ 2,000.— per maand. Voldoende hypotheek beschikbaar tegen 6% met gemakkelijke betalingen. Dit is een unieke gelegenheid voor 2 gezinnen welke samen willen werken.
Voor verdere inlichtingen:

K. KRAAY, Real-Estate Broker
Kantoor 15 King Street, Tel. MU 5-4245
Huis adres 2 Juliana Crescent.
ST. CATHARINES, ONT. Tel. WE 4-1813